

**ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος, συνεστήθη σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής (μέρος Κοινοβουλευτικό), όπως τροποποιήθηκε με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής στη συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΦΕΚ 49 Α'/25.2.2005) και συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 9822/6761 από 15 Οκτωβρίου 2007 απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Ως αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής ορίζεται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού. Η επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα στόχοι της επιτροπής είναι η προστασία του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δράσεις και φυσικές καταστροφές, η βελτίωση και ανάπλαση του αστικού περιβάλλοντος και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της ελληνικής φύσης και των οικοσυστημάτων, η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η διαχείριση των ορυκτών πόρων, όπως επίσης και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και η ενθάρρυνση πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της βιοτεχνολογίας και της ενέργειας.

Επιπλέον στην αρμοδιότητα της επιτροπής ανήκει η έκφραση γνώμης επί της ετήσιας εθνικής έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος και επί των λοιπών εκθέσεων που κατατίθενται στη Βουλή, επί της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, επί της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, επί της εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και διεθνών συμβάσεων κ.λπ.. Για την επίτευξη του σκοπού της η επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.ά., καθώς επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και έρευνα, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή αποτελέσθηκε από 30 μέλη και συγκεκριμένα από τους Βουλευτές Γεώργιο Αναγνωστόπουλο, Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη, Αθανάσιο Γιαννόπουλο, Νικόλαο Καντερέ, Γεώργιο Κασαπίδη, Σταύρο Κελέτση, Γεώργιο Κοντογιάννη, Αθηνά Κόρκα – Κώνστα, Ιωάννη Μανώλη, Παναγιώτη Μελά, Κυριάκο Μητσοτάκη (Πρόεδρος), Γεώργιο Ορφανό, Αριστοτέλη (Άρη) Σταθάκη, Πέτρο Τατούλη, Ιορδάνη (Δάνη) Τζαμτζή, Κωνσταντίνο Τσιάρα, Ευάγγελο Αργύρη, Δημήτριο Βαρβαρίγο (Α΄ Αντιπρόεδρος), Χρήστο Βερελή, Ροδούλα Ζήση, Μιχάλη Κατρίνη, Σπυρίδων Κουβέλη, Δημήτριο Λιντζέρη, Ανδρέα Λοβέρδο, Βασίλειο Οικονόμου, Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο, Ιωάννη Ζιώγα (Β΄ Αντιπρόεδρος), Ελπίδα Παντελάκη, Μιχαήλ Παπαγιαννάκη (Γραμματέα) και Βαΐτση (Βάη) Αποστολάτο. Με τις υπ' αριθμ. 10500/7275 από 26 Οκτωβρίου 2007 και 5388/3769 από 27 Μαΐου 2008, αποφάσεις του προέδρου της Βουλής αντικαταστάθηκαν οι Βουλευτές Ιορδάνης Τζαμτζής και Ελπίδα Παντελάκη από τους Μιχαήλ Γιαννάκη και Διαμάντω Μανωλάκου, αντίστοιχα.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 24 συνεδριάσεις, κατά τις οποίες κλήθηκαν σε ακρόαση υπουργοί, υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι επιστημονικών φορέων, μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες, καθώς και 6 επισκέψεις όπως εμφανίζεται, αναλυτικότερα, στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης. Οι εργασίες της Επιτροπής διήρκεσαν από 17 Οκτωβρίου 2007 μέχρι 27 Ιουνίου 2008, ημερομηνία, κατά την οποία κατετέθη στην Ολομέλεια της Βουλής η Έκθεση.

II. ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ - ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

A. Συνεδριάσεις

1. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 31ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο κ. **Αθανάσιος Κατσιγιάννης**, πρώην πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος.

3. Συνεδρίαση της 8ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τους κ.κ. **Δημήτριο Καραβέλλα**, Γενικό Διευθυντή της Οργάνωσης WWF-Ελλάς, **Νικόλαο Χαραλαμπίδη**, Γενικό Διευθυντή της Greenpeace, **Κωνσταντίνο Καρρά**, Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και **Βασίλειο Κελλάρη**, εκπρόσωπου του Πανελληνίου Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων.

4. Συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 2007

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Κλιματικές αλλαγές: Από το Κιότο στο Μπαλί. Είναι η Χώρα μας έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις;

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών, κ. **Θεόδωρος Σκυλακάκης**, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Περιβάλλοντος

Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Ευάγγελος Μπαλτάς**, ο Πρόεδρος του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, Καθηγητής, κ. **Χρήστος Ζερεφός** και ο Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**.

5. Συνεδρίαση της 17ης Ιανουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον κ. **Σταύρο Δήμα**, Επίτροπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρμόδιο για το περιβάλλον.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν και οι κ.κ. **Σταύρος Καλογιάννης**, Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., **Γεώργιος Κασσιμάτης**, Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, **Ιερόθεος Παπαδόπουλος**, Διευθυντής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, **Carlos Martin**, Εκπρόσωπος Τύπου Γραφείου Ευρωπαϊκής Επιτροπής και **Ανδρέας Παπακωνσταντίνου**, μέλος του Γραφείου του Επιτρόπου.

6. Συνεδρίαση της 23ης Ιανουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, κ. **Κώστα Καρρά**, σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας της κοινής γνώμης με τίτλο «Η περιβαλλοντική Συνείδηση του Έλληνα».

β) Συζήτηση επί των προτάσεων Βουλευτών, σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής.

7. Συνεδρίαση της 8ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της δέσμης μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., κ. **Σταύρος Καλογιάννης**, ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, κ. **Σταύρος Καλαφάτης**, ο Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, ο Διευθυντής του WWF – Ελλάς, κ. **Δημήτριος Καραβέλλας** και ο Πρόεδρος του Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης, καθηγητής **Μιχαήλ Σκούλλος**. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και με την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

8. Συνεδρίαση της 13ης Φεβρουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση, σχετικά με την επίσκεψη, που πραγματοποίησαν ο Πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής στις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές του Ν. Κοζάνης.

β) Συζήτηση επί των προτάσεων Βουλευτών, σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής.

9. Συνεδρίαση της 21ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση, σχετικά με την επίσκεψη, που πραγματοποίησαν ο Πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής στις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές του Ν. Κοζάνης.

10. Συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Δασική πολιτική

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Εσωτερικών, κ. Παναγιώτης **Χηνοφώτης**, ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. **Κωνσταντίνος Κιλτίδης**, ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, κ. **Μαργαρίτης Μουζάς** και ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος, κ. **Αθανάσιος Κοντοκόστας**.

11. Συνεδρίαση της 20ης Μαρτίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης :

α) Ενημέρωση από τους κ.κ. **Γεώργιο Κρεμλή**, Προϊστάμενο Διοικητικής Μονάδας «Πολιτικής Συνοχής και Εκτιμήσεις Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» της Γ.Δ. Περιβάλλοντος της ΕΕ, **Κωνσταντίνο Μπέση**, Δασολόγο, Εκπρόσωπο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, **Σπυρίδων Ντάφη**, Ομότιμο Καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, **Δημήτριο Κατσούδα**, τέως Γενικό Γραμματέα Δασών, **Νικόλαο Μπόκαρη**, Πρόεδρο της Πανελλήνιας Ένωσης Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων, **Αθανάσιο Μπουζινέκη**, Πρόεδρο της Πανελλήνιας Κίνησης Δασολόγων, **Δημήτριο Καραβέλλα**, Διευθυντή της WWF-Ελλάς και **Σπυρίδων Κυριάκη**, Πρόεδρο του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας, σχετικά με τη δασική πολιτική της Χώρας.

β) Συζήτηση επί του πορίσματος της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής «για τη μελέτη σε βάθος του προβλήματος των πυρκαγιών και την υπόδειξη τρόπων οργάνωσης και μέσων για τη μακροπρόθεσμη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους» (Μάιος 1993).

Στη συνεδρίαση παρέστη και ο Υφυπουργός Εσωτερικών κ. **Παναγιώτης Χηνοφώτης**.

12. Συνεδρίαση της 8ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις.(σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 1^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ.κ. **Χρήστος Φώλιας** και **Γεώργιος Βλάχος**.

13. Συνεδρίαση της 9ης Απριλίου (πρωί) 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις.(σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 2^η Συνεδρίαση-Ακρόαση Φορέων. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. **Γεώργιος Βλάχος**, ο κ. **Κωνσταντίνος Κανελλόπουλος**, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδος, ο κ. **Στράτος Παραδιάς**, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ιδιοκτητών Ακινήτων (Π.ΟΜ.ΙΔ.Α.), ο κ. **Ιωάννης Αλαβάνος**, Πρόεδρος του ΤΕΕ, ο κ. **Χρήστος Σπίρτζης**, Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ, ο κ. **Νικόλαος Χαραλαμπίδης**, Διευθυντής της Greenpeace, ο κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ, ο κ. **Ηλίας Σωφρόνης** και η κυρία **Ελένη Λαμπροπούλου**, εκπρόσωποι του ΚΑΠΕ .

14. Συνεδρίαση της 9ης Απριλίου (απόγευμα) 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις.(σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 3^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. **Χρήστος Φώλιας**, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

15. Συνεδρίαση της 10ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις.(σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 4^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ.κ. **Χρήστος Φώλιας** και **Γεώργιος Βλάχος**.

16. Συνεδρίαση της 14ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 1^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Γεώργιος Σουφλιάς**.

17. Συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 2^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Γεώργιος Σουφλιάς**.

18. Συνεδρίαση της 16ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 3^η Συνεδρίαση- Ακρόαση φορέων. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., κ.κ. **Γεώργιος Σουφλιάς** και **Σταύρος Καλογιάννης** αντίστοιχα, αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες καθώς και οι κ.κ. **Ιωάννης Αλαβάνος**, πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), **Απόστολος Παρπαΐρης**, πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, **Νικόλαος Φουσεκής**, Νομάρχης Φωκίδος – εκπρόσωπος της Ένωσης Νομαρχιακών

Αυτοδιοικήσεων (ΕΝΑΕ), **Βασίλειος Κορομάντζος**, Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (ΚΕΔΚΕ), **Χριστίνα Θεοχάρη**, Γραμματέας Οικολογίας και Περιβάλλοντος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), **Δημήτριος Δασκαλόπουλος**, πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), **Πάυλος Λουκάκης**, εκπρόσωπος του Συλλόγου Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών (Σ.Ε.ΠΟ.Χ.), **Πάυλος Γιαμάς**, εκπρόσωπος του Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων-Υδροτόπων (ΕΚΒΥ), **Χρήστος Λαδιάς**, πρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων (ΣΕΠ), **Γεώργιος Μπαθρέλος**, εκπρόσωπος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) και **Αναστάσιος Καλιτσάντζης**, εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ).

19. Συνεδρίαση της 20ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 4^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Σταύρος Καλογιάννης**.

20. Συνεδρίαση της 22ας Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 5^η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Γεώργιος Σουφλιάς** και ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Σταύρος Καλογιάννης**.

21. Συνεδρίαση της 28ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση για την προστασία και ανάδειξη των περιαστικών δασών της Αττικής.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. **Στέφανος Μάνος**, πρώην Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., **Δημήτριος Καλογερόπουλος**, Δήμαρχος Αιγάλεω και Πρόεδρος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Αττικής (ΤΕΔΚΝΑ.), **Νικόλαος Χαρδαλιάς**, Δήμαρχος Βύρωνα και Πρόεδρος του Συνδέσμου Προστασίας και Ανάπτυξης Υμηττού (ΣΠΑΥ), **Δημήτριος Στεργίου**, Δήμαρχος Πεντέλης και Πρόεδρος του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων για την Προστασία και Ανάπλαση του Πεντελικού (ΣΠΑΠ), **Λάμπρος Μίχος**, Δήμαρχος Αγίας Βαρβάρας και Πρόεδρος του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αττικής (Α.Σ.Δ.Α.), καθώς και ο κ. **Δημήτριος Σπαθής**, Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας.

Επίσης, παρέστη ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. **Κωνσταντίνος Κιλτίδης**.

22. Συνεδρίαση της 12ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Πετρελαιοκίνηση σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη: Υπέρ και κατά.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. **Σίμος Σιμόπουλος**, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, **Ανδρέας Ανδρικόπουλος**, Πρόεδρος του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων, **Νικόλαος Χαραλαμπίδης**, Διευθυντής της Greenpeace, **Κωνσταντίνος Καββαθάς**, Δημοσιογράφος, καθώς και η κυρία **Κλέα Κατσουγιάννη**, Καθηγήτρια του Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του ECOCITY.

23. Συνεδρίαση της 19ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Παρουσίαση προγράμματος περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Β΄ Τάξης του 3ου Γενικού Λυκείου Άρτας.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν 22 μαθητές του σχολείου.

24. Συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Έγκριση του Σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής.

B. Επισκέψεις

- 19 Νοεμβρίου 2007, Επίσκεψη στο νομό Ηλείας
- 17 Δεκεμβρίου 2007, Επίσκεψη στο ενεργειακά αυτόνομο κτίριο "Προμηθεύς Πυρφόρος"
- 4 Φεβρουαρίου 2008, Επίσκεψη στο νομό Κοζάνης
- 3 Απριλίου 2008, Επίσκεψη στην Πάρνηθα
- 14 Απριλίου 2008, Επίσκεψη στο νομό Έβρου
- 5 Ιουνίου 2008, Επίσκεψη στο Ποικίλο Όρος

ΙΙΙ. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η θεσμοθέτηση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής πριν από τρία χρόνια αποτέλεσε μια πολιτική πρωτοβουλία με ιδιαίτερη ουσιαστική και συμβολική σημασία. Η θέσπισή της κατέστησε την επεξεργασία εξειδικευμένων περιβαλλοντικών θεμάτων αναπόσπαστο μέρος των κοινοβουλευτικών διαδικασιών και κατεγράφη στη συνείδηση των πολιτών ως έμπρακτο ενδιαφέρον της νομοθετικής εξουσίας για τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στόχος της Επιτροπής η οποία συγκροτήθηκε με τη νέα της σύνθεση τον περασμένο Οκτώβριο, είναι η ουσιαστική συμβολή στον κοινοβουλευτικό διάλογο για τα ζητήματα περιβάλλοντος. Η χρονική συγκυρία κατά την οποία ξεκίνησε τις εργασίες της συνέπεσε με μια, πρωτοφανή για τα ελληνικά δεδομένα, κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για το περιβάλλον, ως απόρροια των καταστροφικών πυρκαγιών του περασμένου καλοκαιριού. Ένα πρώτο αυτονόητο ζητούμενο, επομένως, για την Επιτροπή ήταν να ανταποκριθεί σε αυτήν την αυξημένη ανησυχία των πολιτών και να συμβάλει, στα πλαίσια του θεσμικού της ρόλου, στον ευρύτερο δημόσιο διάλογο για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Για το λόγο αυτό, η συζήτηση περιβαλλοντικών ζητημάτων προτεραιότητας που απασχολούν τη χώρα και η επιτόπια παρουσία σε περιοχές με περιβαλλοντικά προβλήματα, αποτέλεσαν τα κύρια αντικείμενα των εργασιών της Επιτροπής. Η επίτευξη διακομματικής συναίνεσης και η διεξαγωγή εποικοδομητικού διαλόγου με επιχειρήματα από τα μέλη της, υπήρξε καθοριστικός παράγοντας για την επίτευξη των σκοπών της. Εξαιρετικά σημαντική υπήρξε η συμβολή του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημητρίου Γ. Σιούφα, ο οποίος από την πρώτη στιγμή ενθάρρυνε και στήριξε τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής, ενώ με μια σειρά από παρεμβάσεις του εξασφάλισε τις υποδομές και το ανθρώπινο δυναμικό (γραφείο και συνεργάτη) που ήταν απαραίτητα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της. Εύσημα πρέπει επίσης να αποδοθούν στις υπηρεσίες και τα στελέχη του Κοινοβουλίου που

ενεπλάκησαν στις εργασίες και τις δραστηριότητες της Επιτροπής, οι οποίοι συνέβαλαν με διάθεση και επαγγελματισμό στο έργο της. Σε όλους τους παραπάνω οφείλουμε θερμές ευχαριστίες.

Σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να παρουσιαστούν οι δραστηριότητες και το έργο της Επιτροπής κατά τους τελευταίους εννέα μήνες. Η Επιτροπή διεξήγαγε 24 συνεδριάσεις στις οποίες συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, η κλιματική αλλαγή, η ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον, η περιβαλλοντική συνείδηση των Ελλήνων, η εξοικονόμηση ενέργειας, η δασική πολιτική, ο χωροταξικός σχεδιασμός, η πετρελαιοκίνηση στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στις συνεδριάσεις φιλοξενήθηκαν οι απόψεις πάνω από 50 στελεχών της κυβέρνησης, εκπροσώπων περιβαλλοντικών οργανώσεων, υπηρεσιακών παραγόντων και ειδικών επιστημόνων οι οποίοι συνέβαλλαν στην σε βάθος ανάλυση των θεμάτων και στους οποίους οφείλουμε επίσης θερμές ευχαριστίες. Παράλληλα η Επιτροπή πραγματοποίησε 6 επισκέψεις, σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές όπως η Ηλεία, η Κοζάνη, ο Έβρος, η Πάρνηθα και το Ποικίλο Όρος καθώς και στο ενεργειακά αυτόνομο κτίριο «Προμηθεύς Πυρφόρος», από τις οποίες εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα.

Η ανάγκη αναβάθμισης του θεσμικού ρόλου της Επιτροπής υπήρξε καθολικό αίτημα των μελών της. Το θέμα αυτό συζητήθηκε εκτενώς και έλαβε τη μορφή συγκεκριμένης εισήγησης προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων. Η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της υπαγορεύεται αφενός από την προϋπάρχουσα τριετή εμπειρία λειτουργίας της Επιτροπής και αφετέρου από την ανάγκη ουσιαστικότερης συμβολής της στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων που απασχολούν την χώρα. Η συμμετοχή της Επιτροπής Περιβάλλοντος, για πρώτη φορά, στη συζήτηση και την επεξεργασία δύο νομοθετημάτων με περιβαλλοντικό περιεχόμενο, υπήρξε ένα σημαντικό βήμα για την θεσμική αναβάθμιση και την ουσιαστική της παρέμβαση που πρέπει να έχει συνέχεια.

Λόγω χρονικών περιορισμών, η Επιτροπή δεν εξάντλησε όλο το εύρος των περιβαλλοντικών θεμάτων τα οποία είχε θέση εξ' αρχής στόχο να πραγματευτεί. Η οικολογική μετακίνηση, η διαχείριση των απορριμμάτων, η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων και η προστασία της βιοποικιλότητας αποτελούν θέματα που, ανάμεσα σε άλλα, θα

αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης στην Επιτροπή ενόψει της επόμενης Κοινοβουλευτικής Συνόδου. Όσον αφορά τις επισκέψεις, έχουν ήδη κατατεθεί προτάσεις βουλευτών για τη Μαγνησία, την Αιτωλοακαρνανία και την Κρήτη οι οποίες θα εξεταστούν με την επανέναρξη των εργασιών της.

Το συνειδητό και έμπρακτο ενδιαφέρον της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος και συνολικά της Εθνικής Αντιπροσωπείας για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στην χώρα μας, αποκτά ξεχωριστή σημασία. Οι παρεμβάσεις μας για το περιβάλλον μπορούν να έχουν ισχυρό αντίκτυπο στην κοινωνία και να συνδράμουν εποικοδομητικά το έργο της εκτελεστικής εξουσίας. Σε ολόκληρο τον κόσμο έχουμε ήδη μπει σε μια κρίσιμη περίοδο όπου η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων του πλανήτη πιθανώς να καθορίσει αποφασιστικά το μέλλον της ανθρωπότητας. Γι' αυτό και συνολικά οι πολιτικές μας πρωτοβουλίες για το περιβάλλον οφείλουν να είναι τέτοιες που να ανταποκρίνονται στο μέγεθος της πρόκλησης. Το κατά πόσον η Επιτροπή κατάφερε να συμβάλλει σε αυτόν τον κοινό σκοπό, επαφίεται στην κρίση των πολιτών.

B. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

1. Ενημέρωση και Προγραμματισμός

Οι δύο πρώτες συνεδριάσεις της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Οκτωβρίου και 8 Νοεμβρίου 2007, αφιερώθηκαν στον προγραμματισμό των εργασιών της ενόψει της επικείμενης κοινοβουλευτικής περιόδου και στην ενημέρωσή της από περιβαλλοντικές οργανώσεις για τα σημαντικότερα οικολογικά ζητήματα που απασχολούν τη χώρα. Στη συνεδρίαση της 8^{ης} Νοεμβρίου παρέστησαν εκπρόσωποι από το WWF Ελλάς, την Greenpeace, την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και το ΠΑΝΔΟΙΚΟ.

Λαμβάνοντας υπόψιν τις σχετικές συζητήσεις και τις απόψεις που εξέθεσαν τόσο τα μέλη της όσο και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, η Επιτροπή κωδικοποίησε τα κεντρικά θέματα με τα οποία έθεσε στόχο να ασχοληθεί στην διάρκεια της Κοινοβουλευτικής Συνόδου. Τα προς συζήτηση θέματα, οι προτάσεις για θεσμική αναβάθμιση της Επιτροπής και οι βουλευτές οι οποίοι τα εισηγήθηκαν, μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- **Χωροταξία** (Κυρ. Μητσοτάκης, Μιχ. Παπαγιαννάκης, Σπ. Κουβέλης, Δ. Βαρβαρίγος): Εθνικό χωροταξικό πλαίσιο, Ειδικά χωροταξικά πλαίσια για τον Τουρισμό, τις ΑΠΕ, τη Βιομηχανία και Εθνικό Κτηματολόγιο.
- **Δασική Πολιτική** (Στ. Κελέτης, Ι. Ζιώγας, Κυρ. Μητσοτάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Γ. Κοντογιάννης, Μιχ. Κατρίνης, Μιχ. Παπαγιαννάκης, Σπ. Κουβέλης, Ν. Καντερές, Α. Κόρκα, Π. Τατούλης): Αποκατάσταση πυρόπληκτων περιοχών, πρόληψη πυρκαγιών, δασικοί χάρτες και δασολόγιο.
- **Κλιματικές Αλλαγές και Ενέργεια** (Κυρ. Μητσοτάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Σπ. Κουβέλης, Π. Τατούλης, Α. Λοβέρδος): Εκπόνηση σχεδίου προσαρμογής της Ελλάδας στις κλιματικές αλλαγές, απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμηση ενέργειας,

παρακολούθηση εθνικού σχεδίου αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, αποκατάσταση χώρων εξόρυξης ενεργειακών υλικών.

- **Διαχείριση Υδάτινων Πόρων** (Δ. Βαρβαρίγος, Σπ. Κουβέλης, Ι. Ζιώγας, Χρ. Βερελής): Προστασία λιμνών, ποταμών, θαλασσών, μόλυνση υδάτων, προστασία του υδροφόρου ορίζοντα, ορθολογική διαχείριση πόσιμου νερού, άρδευση γεωργικών καλλιεργειών, εκτροπή του Αχελώου.
- **Διαχείριση Αποβλήτων** (Σπ. Κουβέλης, Α. Λοβέρδος, Ι. Ζιώγας, Α. Κόρκα, Β. Οικονόμου): Στερεά απόβλητα, αστικά λύματα, τοξικά & επικίνδυνα απόβλητα, ΧΥΤΑ και ΧΥΤΥ, εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων.
- **Αστικό Περιβάλλον** (Κυρ. Μητσοτάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Μιχ. Παπαγιαννάκης): Ελεύθεροι χώροι, αστικό πράσινο, Μητροπολιτικό Πάρκο Ελληνικού, ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση, οικολογική μετακίνηση.
- **Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων** (Μιχ. Παπαγιαννάκης): Εκσυγχρονισμός και αναθεώρηση καθεστώτος σύνταξης και εφαρμογής των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- **Μεταλλαγμένα Τρόφιμα**: (Μιχ. Παπαγιαννάκης).
- **Βιοποικιλότητα και Προστασία Ειδών** (Δ. Βαρβαρίγος, Ευ. Αργύρης): Προστασία βιοτόπων, προστασία ειδών χλωρίδας και πανίδας, θαλάσσιο περιβάλλον και υπεραλίευση, διαχείριση Εθνικών Πάρκων και Φορείς Διαχείρισης.
- **Γεωργία** (Δ. Βαρβαρίγος, Στ. Κελέτης, Ευ. Αργύρης)
Φυτοφάρμακα, λιπάσματα, υπερβόσκηση, επιπτώσεις κλιματικών αλλαγών.

Όσον αφορά τις προτάσεις που κατατέθηκαν από τα μέλη της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματικότερη λειτουργία και την θεσμική αναβάθμισή της, μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- Διερεύνηση της δυνατότητας διάθεσης γραφείου και μόνιμου συνεργάτη για την γραμματειακή υποστήριξη του έργου της Επιτροπής (Κυρ. Μητσοτάκης, Α. Λοβέρδος).
- Διάθεση επιστημονικού συνεργάτη για την επιστημονική υποστήριξη του έργου της Επιτροπής (Κυρ. Μητσοτάκης, Α. Λοβέρδος).
- Οργάνωση επισκέψεων της Επιτροπής σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές της Ελλάδας καθώς και συναντήσεων στο εξωτερικό (Κυρ. Μητσοτάκης).
- Δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας της Επιτροπής στο διαδίκτυο (Κυρ. Μητσοτάκης, Χρ. Βερελής, Δ. Βαρβαρίγος, Μιχ. Κατρίνης, Α. Λοβέρδος, Μιχ. Παπαγιαννάκης, Σπ. Κουβέλης).
- Εκπόνηση και δημοσίευση εισηγήσεων και συμπερασμάτων της Επιτροπής για περιβαλλοντικά θέματα (Μιχ. Παπαγιαννάκης).
- Απόκτηση δυνατότητας συμμετοχής της Επιτροπής στην επεξεργασία νομοσχεδίων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (Κυρ. Μητσοτάκης, Α. Λοβέρδος, Χρ. Βερελής, Δ. Βαρβαρίγος, Στ. Κελέτσης, Κ. Σπηλιόπουλος, Μιχ. Παπαγιαννάκης).
- Δυνατότητα εισήγησης της Επιτροπής κατά τη συζήτηση νομοσχεδίων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος στην Ολομέλεια (Μιχ. Παπαγιαννάκης).
- Ανάπτυξη συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέματα περιβαλλοντικής νομοθεσίας (Χρ. Βερελής).
- Εκπόνηση Εκθέσεων της Επιτροπής για περιβαλλοντικά ζητήματα (Χρ. Βερελής).
- Ανάπτυξη συνεργασιών με την επιστημονική κοινότητα, τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και ομάδες πολιτών (Ι. Ζιώγας, Σπ. Κουβέλης).

- Διερεύνηση της δυνατότητας για αλλαγή των διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής που διέπουν την Επιτροπή προς την κατεύθυνση της θεσμικής της αναβάθμισης (Α. Λοβέρδος).
- Έκδοση ψηφισμάτων της Επιτροπής για συγκεκριμένα περιβαλλοντικά θέματα (Γ. Κασαπίδης).
- Διεξαγωγή συζητήσεων στην Επιτροπή για περιβαλλοντικά ζητήματα αποκλειστικά τοπικού ενδιαφέροντος (Μιχ. Γιαννάκης, Κυρ. Μητσοτάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Μιχ. Κατρίνης, Δ. Οικονόμου).

2. Προσαρμογή στις Κλιματικές Αλλαγές

Το ζήτημα των κλιματικών αλλαγών συζητήθηκε σε δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής. Η πρώτη διεξήχθη στις 4 Δεκεμβρίου 2007 με θέμα την προσαρμογή της χώρας μας στις νέες εξελίξεις, για την αντιμετώπιση του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών ενόψει και της διεθνούς διάσκεψης του ΟΗΕ στο Μπαλί. Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας του ΥΠΕΞ, Ευάγγελος Μπαλτάς, Γενικός Γραμματέας του ΥΠΕΧΩΔΕ, Χρήστος Ζερεφός, Πρόεδρος Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ.

Η δεύτερη συνεδρίαση διεξήχθη από κοινού με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και την Ειδική Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων στις 8 Φεβρουαρίου 2008, με θέμα συζήτησης τη δέσμη μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της ΕΕ για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. Σταύρος Καλογιάννης, Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Σταύρος Καλαφάτης, Υφυπουργός Ανάπτυξης, Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ, Δημήτριος Καραβέλλας, Διευθυντής του WWF Ελλάς και Μιχαήλ Σκούλλος καθηγητής, Πρόεδρος Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης.

Τα δεδομένα που τέθηκαν και τα βασικά συμπεράσματα τα οποία εξήχθησαν κατά την διάρκεια των σχετικών συνεδριάσεων της Επιτροπής, μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- Τα επιστημονικά δεδομένα συντείνουν πλέον στην γενική παραδοχή, ότι οι κλιματικές αλλαγές αποτελούν ένα υπαρκτό πρόβλημα που οφείλεται στην ανθρωπογενή δραστηριότητα. Είναι ένα σύνθετο ζήτημα με περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις που απασχολεί τη διεθνή κοινότητα και η αντιμετώπισή του εξαρτάται από τις συντονισμένες πρωτοβουλίες μεταξύ των χωρών, τόσο του αναπτυγμένου όσο και του αναπτυσσόμενου κόσμου.
- Οι διεθνείς διαπραγματεύσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου περιλαμβάνουν τρεις άξονες: **πρώτον**, την άμβλυνση της αύξησης των εκπομπών αερίων (mitigation), **δεύτερον**, τη μεταφορά «πράσινης» τεχνογνωσίας από τον αναπτυγμένο προς τον αναπτυσσόμενο κόσμο και, **τρίτον**, την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές (adaptation). Σύμφωνα με την Έκθεση Stern, η παγκόσμια κοινότητα πρέπει να διοχετεύει το 1% του παγκόσμιου ΑΕΠ για τον περιορισμό των κλιματικών αλλαγών έως το 2050, διαφορετικά το κόστος της αδράνειας εκτιμάται σε 5-20% του παγκόσμιου ΑΕΠ.
- Οι κλιματικές αλλαγές οφείλονται στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που εκλύονται από την καύση ορυκτών καυσίμων. Στην Ευρώπη αντιστοιχεί περίπου το 14% των παγκόσμιων εκπομπών, στις ΗΠΑ το 21% και στην Κίνα το 19%. Για την Ελλάδα, οι δραστηριότητες που συνεισφέρουν στην έκλυση αερίων του θερμοκηπίου είναι η παραγωγή ηλεκτρισμού σε ποσοστό 55%, οι μεταφορές κατά 21%, η βιομηχανία σε ποσοστό 9%, ο οικιακός και αγροτικός τομέας κατά 13%, και τα στερεά απόβλητα σε ποσοστό 2,5%.
- Οι γενικοί ευρωπαϊκοί στόχοι που έχουν τεθεί για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών μέχρι το 2020 είναι **πρώτον**, 20% μείωση των εκπομπών αερίων, **δεύτερον**, 20% της ενέργειας να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές και **τρίτον**, 10% των καυσίμων μεταφορών να προέρχεται από βιοκαύσιμα.

- Οι υποχρεώσεις της χώρας μας για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020, οι οποίες απορρέουν από τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, είναι: η μείωση των εκπομπών να φθάσει το -4% σε σχέση με το 2005, η εισαγωγή βιοκαυσίμων στις μεταφορές να κυμανθεί σε ποσοστό 10% και η συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών στην ηλεκτροπαραγωγή να φθάσει στο 18%. Όσον αφορά τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το πρωτόκολλο του Κιότο, η χώρα μας δεν πρέπει να ξεπεράσει το +25% στις εκπομπές ρύπων, με έτος βάσης το 1990.
- Μεταξύ άλλων, στην Ελλάδα εκπονούνται και εφαρμόζονται από τα συναρμόδια Υπουργεία μακροπρόθεσμες πολιτικές που μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Ο μακροχρόνιος ενεργειακός σχεδιασμός, το Β' Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών (2008-2012), το Εθνικό Σχέδιο Μείωσης των Εκπομπών και το Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ είναι ορισμένες από αυτές.
- Οι συνέπειες των κλιματικών αλλαγών ειδικά για την χώρα μας δεν έχουν καθοριστεί με ακρίβεια. Είναι όμως βέβαιο, ότι ολόκληρη η μεσογειακή λεκάνη αναμένεται να υποστεί συνέπειες εξαιτίας του φαινομένου. Σύμφωνα με επιστημονικές εκτιμήσεις, η λειψυδρία και τα ακραία καιρικά φαινόμενα αναμένεται να αποτελέσουν δύο από τις σημαντικότερες συνέπειες της αύξησης της θερμοκρασίας, στην χώρα μας, τα επόμενα χρόνια.
- Η δραστική εξοικονόμηση ενέργειας, η σταδιακή απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και η επιθετικότερη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας θεωρούνται, κατά κοινή ομολογία, οι σημαντικότερες προϋποθέσεις για αποτελεσματική αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Σε όλους αυτούς τους τομείς υπάρχουν ώριμες τεχνολογίες και πρακτικές λύσεις που έχουν εφαρμοστεί σε άλλες χώρες και οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν και στην Ελλάδα προκειμένου όχι απλώς να είμαστε συνεπείς στις διεθνείς και ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις αλλά και δυνητικά να τις ξεπεράσουμε.

- Είναι ανάγκη να εξεταστεί η δημιουργία ενιαίου επιστημονικού φορέα, ο οποίος θα παρακολουθεί τα επιστημονικά δεδομένα και τις τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα των κλιματικών αλλαγών και θα προβαίνει σε εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις του στη χώρας μας. Η επιστημονική τεκμηρίωση, ειδικά σε ένα σύνθετο πρόβλημα όπως είναι οι κλιματικές αλλαγές, είναι απολύτως απαραίτητη προκειμένου να προχωρήσουμε στην εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών για την αντιμετώπισή τους. Η Ελλάδα διαθέτει διακεκριμένους ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι συμμετέχουν στις διεθνείς διεργασίες όπως το IPCC και είναι ανάγκη να τους αξιοποιήσουμε και σε εθνικό επίπεδο.

Οι κλιματικές αλλαγές είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της ανθρωπότητας στον αιώνα που διανύουμε. Είναι μια απειλή για τον πλανήτη και για την χώρα μας, η οποία δεν θα μείνει ανεπηρέαστη από τις επιπτώσεις του φαινομένου. Η Ελλάδα είναι ανάγκη να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις της και να εκπληρώνει τυπικά και ουσιαστικά τους στόχους που έχουν τεθεί. Πέραν αυτών όμως, το κρίσιμο ζητούμενο για τη χώρα μας είναι να καταφέρει να συνδυάσει την προστασία του περιβάλλοντος με την οικονομική ανάπτυξη, καθώς ένα μεγάλο μέρος της παραγωγικής της δραστηριότητας (τουρισμός, γεωργία, κ.λπ.) εξαρτάται κατά τρόπο άρρηκτο από την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Από την άλλη πλευρά, η δυναμική διεύρυνση «πράσινων» τεχνολογιών τόσο στον τομέα παραγωγής καθαρής ενέργειας όσο και σε αυτόν της εξοικονόμησης, μπορεί να προσελκύσει επενδύσεις, να τονώσει την έρευνα και την καινοτομία και να δημιουργήσει μια νέα παραγωγική δραστηριότητα με πολλαπλά αναπτυξιακά οφέλη και σημαντικές προοπτικές για το μέλλον.

Η επίτευξη του διπλού στόχου για τη χώρα μας, από τη μία να είμαστε συνεπείς στις περιβαλλοντικές μας υποχρεώσεις και από την άλλη να εξασφαλίσουμε ενεργειακή επάρκεια είναι δύσκολη, αλλά εφικτή. Βασική προϋπόθεση είναι, ανάμεσα σε άλλες, να καταστεί η ελληνική οικονομία μια ενεργειακά αποδοτική οικονομία. Εξακολουθούμε και χρειαζόμαστε τις ίδιες μονάδες ενέργειας, για να παράγουμε τα ίδια αποτελέσματα οικονομικής δραστηριότητας όταν άλλες χώρες, όπως η Δανία ή οι ΗΠΑ, χρειάζονται πολύ λιγότερες μονάδες ενέργειας, για να μπορούν να παράγουν την ίδια οικονομική δραστηριότητα. Όσο η κατανάλωση ενέργειας στη χώρα μας συνεχίζει να αυξάνεται με τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ, τόσο δυσκολότερη θα

είναι η αποτελεσματική εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών σταδιακής απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών.

Οι κλιματικές αλλαγές είναι ένα ζήτημα που αφορά όλους, πολίτες και πολιτικούς, γι' αυτό και η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής οφείλει να συνεχίσει να θέτει το θέμα πολύ ψηλά στην ατζέντα των ενδιαφερόντων της, προκειμένου να συμβάλλει με τον δικό της τρόπο και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, στην εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών για την αντιμετώπισή της.

3. Ενημέρωση από τον Επίτροπο Περιβάλλοντος της ΕΕ κ. Σταύρο Δήμα

Στις 17 Ιανουαρίου 2008 ο Επίτροπος Περιβάλλοντος της ΕΕ κ. Σταύρος Δήμας ενημέρωσε την Επιτροπή για τις ευρωπαϊκές πολιτικές για το περιβάλλον και ειδικότερα για τα μέτρα της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Στη συνεδρίαση μετείχαν επίσης ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρος Καλογιάννης, ο κ. Γεώργιος Κασσιμάτης Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, ο κ. Ιερόθεος Παπαδόπουλος Διευθυντής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Ελλάδα, ο κ. Carlos Martin Εκπρόσωπος Τύπου του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο κ. Ανδρέας Παπακωνσταντίνου στέλεχος του γραφείου του Έλληνα Επιτρόπου.

Ο κ. Δήμας ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής για τα αποτελέσματα της διεθνούς διάσκεψης του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή στην οποία μετείχε και η οποία πραγματοποιήθηκε στο Μπαλί της Ινδονησίας το Δεκέμβριο του 2007. Τα αποτελέσματα της συνόδου ήταν πολύ σημαντικά για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, στην μετά Κιότο εποχή, για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Οι στόχοι που έθεσε η ΕΕ όσον αφορά τη διάσκεψη του Μπαλί ήταν οι εξής:

- Η έναρξη επίσημων διαπραγματεύσεων μεταξύ των χωρών του ΟΗΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η συζήτηση των μέτρων και των πολιτικών που είναι ανάγκη να εφαρμοστούν μετά το 2012 οπότε λήγει η ισχύς του πρωτοκόλλου του Κιότο.

- Η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων μέχρι το 2009, ώστε να μην χαθεί πολύτιμος χρόνος και να ξεκινήσει η άμεση εφαρμογή τους από το 2012.
- Η τοποθέτηση στην ατζέντα των συζητήσεων ζητημάτων όπως η αποψίλωση των δασών, η προσαρμογή των χωρών στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η μεταφορά τεχνογνωσίας και η οικονομική ενίσχυση σε χώρες, οι οποίες υστερούν στην λήψη μέτρων αντιμετώπισης του προβλήματος.
- Η προσπάθεια υιοθέτησης από όλες τις χώρες του ΟΗΕ ενός συγκεκριμένου στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων ρύπων, που θα κυμαίνεται μεταξύ 25-40%.

Οι τρεις πρώτοι στόχοι επετεύχθησαν ύστερα από επίπονες διαπραγματεύσεις μεταξύ των χωρών που συμμετείχαν στην σύνοδο. Αυτό που έπαιξε σημαντικότατο ρόλο στην επίτευξη συμφωνίας ήταν η παγκόσμια κοινή γνώμη και η πίεση που άσκησαν οι πολίτες και τα ΜΜΕ στις κυβερνήσεις. Από εδώ και πέρα, οι διαπραγματεύσεις της παγκόσμιας κοινότητας, οι οποίες θα διεξαχθούν επί συγκεκριμένων μέτρων που πρέπει να αναληφθούν, αναμένεται εξαιρετικά δύσκολη. Ο ρόλος της Ευρώπης θα είναι κομβικός, όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων του Κιότο, αλλά και στην διαμόρφωση μιας συντεταγμένης πολιτικής αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής τα επόμενα χρόνια. Ήδη έχει τεθεί ο στόχος για μείωση των εκπομπών αερίων κατά 20% μέχρι το 2020, αλλά και ο στόχος της διεύθυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε ποσοστό 20% επί της ηλεκτροπαραγωγής μέχρι τότε. Παράλληλα η ΕΕ ετοιμάζει δύο σημαντικές οδηγίες: Η πρώτη αφορά τη βελτίωση του συστήματος εμπορίας ρύπων και η δεύτερη την προσπάθεια μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, που προέρχονται από άλλες πηγές όπως τα κτίρια, οι μεταφορές, η γεωργία κ.λπ.. Ως ιδιαίτερα σημαντική πρωτοβουλία κρίνεται επίσης η πρόταση του Επιτρόπου Περιβάλλοντος για τη μείωση των εκπομπών ρύπων από τα αυτοκίνητα.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, ζητήματα όπως ο αυστηρός έλεγχος εφαρμογής των ευέλικτων μηχανισμών του Πρωτοκόλλου του Κιότο, οι μέθοδοι αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, το ζήτημα της πυρηνικής ενέργειας, η διαχείριση των υδάτινων πόρων από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ανάγκη περεταίρω ευαισθητοποίησης των πολιτών για το περιβάλλον, η

ανάγκη αποτροπής της αποδάσωσης και τα βιοκαύσιμα. Ο υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρος Καλογιάννης αναφέρθηκε στα ειδικά μέτρα που εφαρμόζει η Ελλάδα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, όπως το Β΄ Εθνικό Σχέδιο Κατανομής δικαιωμάτων εκπομπών, τη δημιουργία μητρώου δικαιωμάτων εκπομπών στη χώρα μας, την ενίσχυση του σώματος των επιθεωρητών περιβάλλοντος και την αυστηροποίηση των κυρώσεων για παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα η ανάγκη αλλαγής του τρόπου ζωής των πολιτών, προκειμένου να συμβάλλουν και οι ίδιοι στην αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

4. Περιβαλλοντική Συνείδηση των Ελλήνων

Η καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης στους Έλληνες πολίτες είναι ένα από τα θεμελιώδη ζητήματα για την προστασία του περιβάλλοντος, γι' αυτό και απασχόλησε την Επιτροπή σε δύο συνεδριάσεις. Στις 23 Ιανουαρίου 2008, παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή τα αποτελέσματα της έρευνας κοινής γνώμης της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την περιβαλλοντική συνείδηση του Έλληνα, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2007. Η έρευνα είχε επίσης πραγματοποιηθεί το 2001 και το 2005, έτος κατά το οποίο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος. Τα ευρήματα της έρευνας, αλλά και το γενικότερο ζήτημα της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης κρίθηκε απαραίτητο να συζητηθούν στην Επιτροπή, προκειμένου να σχηματιστεί μια όσο το δυνατόν σαφέστερη εικόνα για την άποψη των πολιτών για το περιβάλλον, ύστερα μάλιστα από την κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών, με αφορμή τις πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα της έρευνας, όπως παρουσιάστηκαν από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας κ. Κώστα Καρρά, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Σταθερά από το 2001, τα θέματα περιβάλλοντος κατέχουν τις δύο πρώτες θέσεις μεταξύ των κοινωνικών ζητημάτων που απασχολούν τους Έλληνες.
- Η ρύπανση του αέρα, των υδάτινων πόρων, των ακτών και των θαλασσών, η καταστροφή των δασών και τα απορρίμματα αποτελούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που συγκεντρώνουν τις περισσότερες αυθόρμητες αναφορές.

- Ενώ το 2001 το Κράτος και οι επιχειρήσεις θεωρούνταν ως οι κύριοι υπεύθυνοι για το περιβάλλον, το 2005 και το 2007, επιπλέον του Κράτους, σημαντικότατο μερίδιο ευθύνης εναποτίθεται από τους ερωτώμενους στους ιδίους. Συγκεκριμένα, οι 8 στους 10 αναφέρουν ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι υπόθεση του καθενός, ενώ παράλληλα έχει μειωθεί σημαντικά το ποσοστό αυτών που θεωρούν υπεύθυνες τις επιχειρήσεις (από 79% το 2001, σε 49% το 2005 και 2007) και σε μικρότερο βαθμό έχει μειωθεί το ποσοστό που θεωρεί υπεύθυνο το Κράτος.
- Από την άλλη πλευρά, περισσότεροι πολίτες, πλέον, θεωρούν ότι η ευθύνη για την κατάσταση του περιβάλλοντος βαρύνει όλα τα πολιτικά κόμματα.
- Σχεδόν όλοι οι ερωτώμενοι συμφωνούν, ότι η περιβαλλοντική εκπαίδευση θα πρέπει να είναι υποχρεωτική ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, κάτι που σημαίνει ότι για τους πολίτες η περιβαλλοντική συνείδηση είναι θέμα παιδείας.
- Μόλις 3 στους 10 έλληνες πολίτες δηλώνουν ικανοποιημένοι από την ενημέρωση που λαμβάνουν για ζητήματα του περιβάλλοντος και πιστεύουν ότι θα πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη προβολή των περιβαλλοντικών θεμάτων από τα ΜΜΕ.
- Επίσης εμφανίζεται ξεκάθαρα η θέση των πολιτών, ότι η οικονομική ανάπτυξη δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία για την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

Τα μέλη της Επιτροπής συζήτησαν διεξοδικά τα αποτελέσματα της έρευνας και ζήτησαν συγκεκριμένες διευκρινήσεις, σχετικά με το «δείγμα» πολιτών που χρησιμοποιήθηκε, καθώς και τις ηλικιακές ομάδες οι οποίες επελέγησαν να ερωτηθούν. Κοινή υπήρξε η διαπίστωση, ότι είναι σημαντικό να υπάρχουν στοιχεία και δεδομένα όσον αφορά τη γνώμη των πολιτών, τόσο για γενικά όσο και για ειδικότερα περιβαλλοντικά ζητήματα, ενώ τονίστηκε η ανάγκη να πραγματοποιούνται

ανάλογες έρευνες σε πιο τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να παρακολουθείται καλύτερα το θέμα.

Στη δεύτερη συνεδρίαση της ίδιας θεματικής ενότητας, που πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου 2008, η Επιτροπή φιλοξένησε 22 μαθητές και 2 καθηγητές της Β΄Τάξης του 3^{ου} Ενιαίου Λυκείου Άρτας. Οι μαθητές παρουσίασαν στην Επιτροπή ένα πρωτότυπο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και οικολογικής ευαισθητοποίησης, με κύριους άξονες την προώθηση της ανακύκλωσης, τη διαχείριση απορριμμάτων και την προστασία του Αμβρακικού Κόλπου. Ήταν μια πραγματικά ξεχωριστή συνεδρίαση, καθώς αναδείχθηκαν σοβαρά περιβαλλοντικά ζητήματα, μέσα από την καθαρή ματιά και την εμπειριστατωμένη παρουσίαση των παιδιών με βαθιά γνώση και ευαισθησία για τα θέματα περιβάλλοντος. Στη συνεδρίαση εκτός από τα μέλη της Επιτροπής, παρευρέθησαν ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτριος Γ. Σιούφας, καθώς και οι βουλευτές του νομού Άρτας κ.κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου (Υφυπουργός Υγείας), Κωνσταντίνος Παπασιώζος και Δημήτριος Τσιρώνης. Στη συνεδρίαση τονίστηκε η ανάγκη περεταίρω προώθησης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα σχολεία και αναδείχθηκε ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, ειδικά των νέων ανθρώπων, στην προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Η δραστηριότητα του 3^{ου} Ενιαίου Λυκείου Άρτας είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα, που αξίζει να βρει μιμητές και σε άλλα σχολεία σε ολόκληρη τη χώρα.

5. Δασική Πολιτική και Περιαστικά Δάση

Το μείζον ζήτημα της δασικής πολιτικής της χώρας απασχόλησε τρεις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στις 6 Μαρτίου 2008 και παρέστησαν οι κ.κ. Παναγιώτης Χηνοφώτης, Υφυπουργός Εσωτερικών, Κωνσταντίνος Κιλτίδης, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μαργαρίτης Μουζάς, Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας και Αθανάσιος Κοντοκόστας, Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος.

Η δεύτερη πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαρτίου 2008 και την Επιτροπή κλήθηκαν να ενημερώσουν οι κ.κ. Παναγιώτης Χηνοφώτης Υφυπουργός Εσωτερικών, Γεώργιος Κρεμλής, Προϊστάμενος Διοικητικής Μονάδας "Πολιτικής Συνοχής και Εκτιμήσεως Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων" της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Κωνσταντίνος Μπέσης, Δασολόγος, Εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ, Σπυρίδων Ντάφης, Ομότιμος Καθηγητής του ΑΠΘ, εκπρόσωπος ΕΚΒΥ, Δημήτριος Κατσούδας, τέως Γενικός Γραμματέας Δασών, Νικόλαος Μπόκαρης, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων, Αθανάσιος Μπουζινέκης, Πρόεδρος της Πανελληνίας Κίνησης Δασολόγων, Δημήτριος Καραβέλλας, Διευθυντής του WWF Ελλάς και Σπυρίδων Κυριάκης, Πρόεδρος του ΕΘΙΑΓΕ .

Στην τρίτη συνεδρίαση, με αντικείμενο τα περιαστικά δάση της Αττικής, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαΐου 2008, παρέστησαν οι κ.κ. Κωνσταντίνος Κιλτίδης, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Στέφανος Μάνος, πρώην Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Δημήτριος Καλογερόπουλος, Δήμαρχος Αιγάλεω, Πρόεδρος της ΤΕΔΚΝΑ, Νικόλαος Χαρδαλιάς, Δήμαρχος Βύρωνα, Πρόεδρος του ΣΠΑΥ, Δημήτριος Στεργίου, Δήμαρχος Πεντέλης, Πρόεδρος του ΣΠΑΠ, Λάμπρος Μίχος, Δήμαρχος Αγ. Βαρβάρας, Πρόεδρος του ΑΣΔΑ και Δημήτριος Σπάθης, Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης για τη δασική πολιτική της χώρας, εντάσσονται και οι επισκέψεις που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις πυρόπληκτες περιοχές της Ηλείας και της Πάρνηθας καθώς και στο Ποικίλο Όρος.

Τα δεδομένα που τέθηκαν και τα βασικά συμπεράσματα τα οποία εξήχθησαν, κατά την διάρκεια των συνεδριάσεων και των επισκέψεων της Επιτροπής, μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- Η προστασία των δασών είναι ένα ζήτημα με περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις, το οποίο πρέπει να αποτελέσει εθνική προτεραιότητα. Η χώρα χρειάζεται μια συνεπή, μακροπρόθεσμη και αποτελεσματική δασική πολιτική με άμεσους και μακροπρόθεσμους στόχους. Η ανυπαρξία της τα τελευταία 30 χρόνια καθώς και η μεταβολή των κλιματικών συνθηκών, αποτελούν τις βασικές αιτίες για την καταστροφή από τις πυρκαγιές ενός μεγάλου τμήματος των δασών και των δασικών εκτάσεων στη χώρα μας. Η αντιμετώπιση της αποδάσωσης αποτελεί άλλωστε έναν από τους αποτελεσματικότερους και σχετικά οικονομικότερους τρόπους αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών.

- Οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα φυσικό φαινόμενο που, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, επιτελεί ένα ρόλο στην ισορροπία και την αναγέννηση των δασικών οικοσυστημάτων τόσο στη χώρα μας όσο και συνολικά στην Μεσόγειο. Η ειδοποιός διαφορά είναι ότι τα τελευταία χρόνια οι δασικές πυρκαγιές είναι πλέον πολύ πιο συχνές, ανεξέλεγκτες και πιο καταστροφικές. Οι τεράστιες ανεξέλεγκτες δασικές πυρκαγιές (mega fires) όπως αυτές που συνέβησαν το καλοκαίρι του 2007, εκτιμάται ότι θα αποτελούν πια τον κανόνα και όχι την εξαίρεση για τα επόμενα χρόνια.
- Οι καταστροφικές δασικές πυρκαγιές των δεκαετιών του '70 και του '80, οδήγησαν στις αρχές της δεκαετίας του '90 σε μία προσπάθεια αναμόρφωσης και ενίσχυσης της δασικής πολιτικής της χώρας. Η δημιουργία ανεξάρτητης Γενικής Γραμματείας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος εντός του Υπουργείου Γεωργίας και η σύσταση διακομματικής επιτροπής της Βουλής, η οποία κατέληξε σε ομόφωνο πόρισμα το Μάιο του 1993, ήταν δύο από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις εκείνης της περιόδου με τις οποίες επετεύχθησαν μετρήσιμα αποτελέσματα.
- Το 1998 η ευθύνη της δασοπυρόσβεσης μεταφέρθηκε στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και οι Δασικές Υπηρεσίες - που μέχρι τότε είχαν την ευθύνη - αποδυναμώθηκαν. Την ίδια περίοδο καταργήθηκε η Γενική Γραμματεία Δασών και οι Δασικές Υπηρεσίες υπήχθησαν αρχικά στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και έπειτα στις Γενικές Γραμματείες των Περιφερειών όπου παραμένουν έως σήμερα.

Η πρόληψη, η άμεση πυρανίχνευση και η δασοπυρόσβεση αποτελούν τα τρία διακριτά επίπεδα για την πυροπροστασία. Με βάση αυτούς τους τομείς, τα κεντρικά προβλήματα που παρουσιάζει σήμερα ο τομέας της δασοπροστασίας και της δασοπυρόσβεσης και χρήζουν συγκεκριμένων παρεμβάσεων, μπορούν γενικά να συνοψιστούν στα εξής:

- **Η απουσία Ενιαίου Φορέα Δασοπροστασίας.** Η διαδικασία πρόληψης, πυρόσβεσης και αποκατάστασης των δασών εμπλέκει δεκάδες συναρμόδιες

υπηρεσίες, που συχνά έχουν επιφορτιστεί με αντικρουόμενα μεταξύ τους αντικείμενα χωρίς κεντρικό συντονισμό. Η πολυδιάσπαση των επιμέρους τομέων της δασικής πολιτικής και των αρμοδιοτήτων μεταξύ υπηρεσιών, δεν συμβάλλει στην αποτελεσματική προστασία των δασών, αλλά επιτείνει τη σύγχυση ειδικά στους τομείς της άμεσης πυρανίχνευσης και της πυρόσβεσης. Η επιστροφή στο προ του 1998 καθεστώς κρίνεται ανέφικτη, είναι όμως ανάγκη να μελετηθεί το ενδεχόμενο σύστασης και λειτουργίας ισχυρού ενιαίου φορέα, με ξεκάθαρες αρμοδιότητες, που θα συντονίζει όλες τις δράσεις δασοπροστασίας, σε όλα τα στάδια, με έμφαση πρωτίστως στην πρόληψη και δευτερευόντως στην καταστολή.

- **Η ελλιπής συμμετοχή των Δασικών Υπηρεσιών στην πρόληψη και την καταστολή.** Η καλή γνώση του δάσους και των ιδιοτήτων του είναι ένα κρίσιμης σημασίας ζήτημα, προκειμένου να επιτύχουν οι δράσεις πρόληψης, άμεσης πυρανίχνευσης και της δασοπυρόσβεσης. Η Δασική Υπηρεσία πρέπει να έχει συμμετοχή και στα τρία στάδια της πυροπροστασίας, καθώς η διάσπαση των αρμοδιοτήτων και η συμμετοχή της μόνο στο στάδιο της πρόληψης και όχι σε αυτό της καταστολής έχει αποδειχθεί ότι δεν αποδίδει. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία καταβάλλει ομολογουμένως τεράστιες προσπάθειες με μεγάλο κόστος, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις δασικές πυρκαγιές, αλλά εκ του αποτελέσματος είναι πια φανερό, ότι χρειάζεται την αρωγή της Δασικής Υπηρεσίας.
- **Η υποστελέχωση των Δασικών Υπηρεσιών.** Περίπου το 60% των θέσεων που προβλέπονται για τις Δασικές Υπηρεσίες δεν είναι στελεχωμένο, ενώ και η συντριπτική πλειοψηφία των ήδη υπηρετούντων στελεχών υποαπασχολούνται σε άλλες δραστηριότητες (έκδοση πράξεων χαρακτηρισμών κ.λπ.). Μία σημαντική συνέπεια της αποδυνάμωσης των Δασικών Υπηρεσιών είναι τα περιορισμένης έκτασης και ανεπαρκή δασοκομικά έργα (αραιώσεις, κλαδεύσεις, απομάκρυνση εύφλεκτου υπόροφου κ.λπ.), που συμβάλλουν αποφασιστικά στην πρόληψη. Είναι ανάγκη οι Δασικές Υπηρεσίες να αναδιοργανωθούν και να ενισχυθούν σε εξοπλισμό και προσωπικό προκειμένου να συμβάλλουν ουσιαστικά στην προστασία των δασών.

- **Η ανυπαρξία δασικών χαρτών και δασολογίου.** Παρά το γεγονός ότι η σύνταξη δασικών χαρτών και δασολογίου αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας, ήδη από τη δεκαετία του '70, δυστυχώς μέχρι σήμερα η χώρα μας δεν έχει αποκτήσει ούτε το ένα ούτε το άλλο. Είναι δεδομένο ότι δεν νοείται άσκηση δασικής πολιτικής χωρίς την απαραίτητη γνώση του χώρου στον οποίο θα ασκείται. Από την άλλη πλευρά, η ακριβής γνώση του δασικού πλούτου μπορεί να αποτελέσει έναν ισχυρό αποτρεπτικό παράγοντα για διεκδικήσεις και αμφισβητήσεις του ιδιοκτησιακού καθεστώτος δασικών εκτάσεων, που συχνά αποτελούν κίνητρο για εμπρησμούς.
- **Η ελλιπής αστυνόμευση και εποπτεία του δάσους.** Μια από τις σημαντικότερες αδυναμίες του συστήματος δασοπροστασίας είναι η απουσία έγκαιρης αναγγελίας της πυρκαγιάς και άμεσης αποτροπής της μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η εμπειρία έχει δείξει ότι, κάτω από συγκεκριμένες καιρικές συνθήκες, όταν μία πυρκαγιά ξεφύγει από τον έλεγχο, η κατάσβεσή της καθίσταται δύσκολη. Για το σκοπό αυτό απαιτείται, ανάμεσα σε άλλα, ένα ικανοποιητικό δίκτυο πυροφυλακίων επαρκώς επανδρωμένων, σύγχρονος εξοπλισμός επικοινωνιών και παρακολούθησης, εξειδικευμένο προσωπικό, ομάδες «δασοκομάντος» και ειδικά πυροσβεστικά οχήματα.
- **Οι αδυναμίες σε επιχειρησιακό επίπεδο.** Ο κακός συντονισμός και η ανεπαρκής διασύνδεση των εμπλεκόμενων φορέων δασοπροστασίας είναι, κατά κοινή ομολογία, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα. Η μηδαμινή αξιοποίηση μεθόδων διαχείρισης της βλάστησης, η απόλυτη προσήλωση στα εναέρια μέσα, η ανεπαρκής αξιοποίηση χερσαίων δυνάμεων στην άμεση πυρανίχνευση με τον περιορισμό τους στην προστασία οικισμών κ.λπ., κατά την διάρκεια της κορύφωσης του φαινομένου της πυρκαγιάς, και η ελλιπής αξιοποίηση της εθελοντικής προσφοράς είναι παθογένειες του συστήματος που πρέπει να αντιμετωπιστούν.
- **Οι αδυναμίες του συστήματος αποκατάστασης πυρόπληκτων περιοχών.** Η αδιάλειπτη παρακολούθηση και επιτήρηση των καμένων εκτάσεων, η έμφαση

στην ανάπτυξη φυτευτικού υλικού που θα καλύψει πιθανές ανάγκες αποκατάστασης (φυτώρια κ.λπ.), η ρύθμιση των δραστηριοτήτων στις συγκεκριμένες περιοχές (θήρα, κτηνοτροφία κ.λπ.) με γνώμονα τις ανάγκες ανασύστασης των οικοσυστημάτων, αλλά και η ανάπτυξη της δασοκομικής έρευνας και της τεχνογνωσίας σε αυτόν τον τομέα, είναι ορισμένα από τα ζητήματα που πρέπει να εξετασθούν, προκειμένου να έχουμε πρακτικά αποτελέσματα στον τομέα της αποκατάστασης.

Τα παραπάνω συμπεράσματα αφορούν και τα περιαστικά δάση και βουνά της Αττικής, αλλά ειδικότερα για αυτά είναι ανάγκη να τονιστούν τα παρακάτω σημεία:

- Η Πεντέλη, η Πάρνηθα, το Ποικίλο Όρος και ο Υμηττός είναι οι τελευταίοι πνεύμονες πρασίνου της Αττικής, γι' αυτό είναι ανάγκη να προστατευθούν και να αναπλαστούν με κάθε δυνατό τρόπο. Είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας για την ποιότητα ζωής των 4 εκατομμυρίων πολιτών και την διαμόρφωση του μικροκλίματος στο λεκανοπέδιο τα επόμενα χρόνια. Κεντρικός γνώμονας των πολιτικών πρωτοβουλιών που θα αναληφθούν, θα πρέπει πλέον να είναι όχι μόνο τι αποτελεί δάσος, αλλά τι θέλουμε ως οργανωμένη Πολιτεία να είναι δάσος στην Αττική.
- Με εξαίρεση την Πάρνηθα, η οποία από το 1961 έχει χαρακτηριστεί Εθνικός Δρυμός εξασφαλίζοντας ένα πλέγμα προστασίας, οι κύριες απειλές για τα περιαστικά βουνά και δάση της Αττικής είναι, ανάμεσα σε άλλα, οι καταπατήσεις, οι διεκδικήσεις και αμφισβητήσεις του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μεγάλων εκτάσεων και οι κίνδυνοι εκδήλωσης πυρκαγιών σε δασικές περιοχές αλλά και σε τμήματά τους που βρίσκονται σε διαδικασία αναδάσωσης.
- Η ίδρυση ανεξάρτητων δασαρχείων σε όσα περιαστικά βουνά δεν διαθέτουν μέχρι σήμερα (π.χ. στον Υμηττό) καθώς και η κήρυξή τους ως προστατευόμενες περιοχές (Εθνικοί Δρυμοί ή Εθνικά Πάρκα), αποτελούν καθολικά αιτήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Συνδέσμων Προστασίας τους, που μπορούν να συμβάλλουν στην καλύτερη προστασία τους και είναι ανάγκη να εξετασθούν.

- Είναι ανάγκη να δοθεί ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη τόσο ενόψει της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου όσο και μακροπρόθεσμα. Γι' αυτό πρέπει να επισπεύδονται οι διαδικασίες έγκρισης των προγραμματικών συμβάσεων για έργα πυροπροστασίας, να εντατικοποιηθούν οι προσλήψεις εποχικών πυροφυλάκων και να εξεταστεί η επέκταση της θητείας τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, να δοθεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση για έργα καθαρισμού των δασών και περιορισμού της δασικής βιομάζας, να ενισχυθεί η αστυνόμευση και η επιτήρηση των δασικών περιοχών και να ενισχυθούν οι τοπικοί Σύνδεσμοι Προστασίας σε εξοπλισμό και προσωπικό.
- Η αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιστατικών δασικών εκτάσεων, ο αυστηρός προσδιορισμός των χρήσεων γης και η κατά το δυνατόν ανασχεση των διεκδικήσεων, είναι ζητήματα που πρέπει επίσης να εξεταστούν. Η ανάρτηση οριστικών δασικών χαρτών και η σύνταξη δασολογίου κατά προτεραιότητα για τα 4 περιστατικά βουνά της Αττικής ή ακόμα και το ενδεχόμενο απαλλοτρίωσης των δασικών εκτάσεων από το Κράτος, είναι μέτρα που πρέπει να εξεταστούν.
- Όσον αφορά στην ανάπλαση, είναι ανάγκη να δοθεί έμφαση στην ολοκλήρωση των τεχνητών αναδασώσεων, στην εξασφάλιση της υδροδότησης και την αυστηρή επιτήρηση των αναδασωμένων εκτάσεων, ειδικά όσων έχουν φυτευτεί για δεύτερη και τρίτη φορά. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει τέλος να λαμβάνεται για τα έργα υδροδότησης (φράγματα, υδατοδεξαμενές κ.λπ.) και συγκράτησης των εδαφών που είναι ζωτικής σημασίας, προκειμένου να αποδώσουν οι αναδασώσεις και να αναγεννηθούν τα δασικά οικοσυστήματα σε βάθος χρόνου.

6. Πετρελαιοκίνηση στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη

Ανοίγοντας τον κύκλο συνεδριάσεων για την οικολογική μετακίνηση, η Επιτροπή Περιβάλλοντος διεξήγαγε την πρώτη συζήτηση, για τα υπέρ και τα κατά της πετρελαιοκίνησης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στη συζήτηση που διεξήχθη στις 11 Ιουνίου 2008 παρέστησαν οι κ.κ. Σίμος Σιμόπουλος Γενικός Γραμματέας του

Υπουργείου Μεταφορών, Ανδρέας Ανδρικόπουλος, Πρόεδρος του ΣΕΑΑ, Νίκος Χαραλαμπίδης, Διευθυντής της Greenpeace, Κώστας Καββαθάς, Δημοσιογράφος και η κυρία Κλέα Κατσουγιάννη, Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του ECOCITY.

Τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης, καθώς και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Η απαγόρευση της πετρελαιοκίνησης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη στις αρχές της δεκαετίας του '90 (ΚΥΑ 1992), υπαγορεύθηκε από την ανάγκη αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και στηρίχθηκε, με βάση τα τεχνολογικά δεδομένα εκείνης της περιόδου, στη συμβολή των πετρελαιοκινητήρων στη ρύπανση του αέρα. Από την απαγόρευση εξαιρούνται μέχρι σήμερα τα ταξί, τα στρατιωτικά οχήματα, τα βαρέα φορτηγά καθώς και τα Ι.Χ. φορτηγά κάτω των 4 τόνων, τα οποία κατέχουν όσοι έχουν άδεια παραγωγού ή πωλητή στις λαϊκές αγορές. Με βάση τα νέα τεχνολογικά δεδομένα για την πετρελαιοκίνηση, οι κινητήρες diesel λειτουργούν σήμερα με προδιαγραφές EURO 4 και 5, ενώ στις αρχές της δεκαετίας του '90 διέθεταν προδιαγραφές EURO 3.
- Στα **θετικά** της πετρελαιοκίνησης μπορούν να προσμετρηθούν: η βελτίωση της τεχνολογίας των πετρελαιοκίνητων οχημάτων, η μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, και ως εκ τούτου, η μικρότερη επιβάρυνση της ατμόσφαιρας με αέρια του θερμοκηπίου, το μειωμένο κόστος λειτουργίας των οχημάτων, η σταδιακά αυστηρότερη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ότι αφορά στις εκπομπές ρύπων από τα πετρελαιοκίνητα οχήματα και η δυνατότητα χρησιμοποίησης βιοκαυσίμων για περαιτέρω μείωση των αιωρούμενων σωματιδίων και του μονοξειδίου του άνθρακα, καθώς επίσης και των υδρογονανθράκων.
- Στα **αρνητικά** της πετρελαιοκίνησης πρέπει να σημειωθούν: οι ήδη υψηλές, και με προοπτική περαιτέρω αύξησης, εκπομπές οξειδίων του αζώτου που εκπέμπουν οι κινητήρες diesel, οι ήδη υψηλές αλλά και αυξανόμενες εκπομπές αιωρούμενων σωματιδίων μικρής διαμέτρου (PM_{2,5}, PM₁₀), η

έλλειψη μηχανισμών ελέγχου της ποιότητας καυσίμων και των εκπομπών των οχημάτων.

- Η άρση απαγόρευσης της πετρελαιοκίνησης στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, δεν μπορεί από μόνη της να λύσει το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα αστικά κέντρα, το θέμα όμως αξίζει να μελετηθεί. Ένα τέτοιο μέτρο δεν θα ήταν αποδοτικό μεμονωμένα, αλλά ως μέρος ενός συνολικότερου συνδυασμού πρωτοβουλιών με κύριους άξονες: πρώτον, την αντικατάσταση του στόλου παλαιών πετρελαιοκίνητων οχημάτων (ταξί, φορτηγών κ.λπ.) που κυκλοφορούν στα αστικά κέντρα και ρυπαίνουν, καθώς συχνά δεν συντηρούνται σωστά και χρησιμοποιούν νοθευμένα καύσιμα, δεύτερον, την εισαγωγή με κίνητρα «πράσινων» τεχνολογιών αυτοκίνησης (π.χ. υβριδικά, υδρογόνου κ.λπ.) και, τρίτον, την έμφαση στην χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς.

7. Επεξεργασία νομοσχεδίων

Η συμμετοχή της Επιτροπής στην συζήτηση και επεξεργασία νομοσχεδίων με περιβαλλοντικό περιεχόμενο αποτέλεσε καθολικό αίτημα των μελών της. Για πρώτη φορά συμμετείχε σε κοινές συνεδριάσεις για τη συζήτηση δύο νομοθετημάτων: του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης **«Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις»** και στο **«Σχέδιο του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης»** του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Η επεξεργασία του σχεδίου νόμου για την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια ολοκληρώθηκε σε 4 κοινές συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, οι οποίες διεξήχθησαν διαδοχικά στις 8, 9 και 10 Απριλίου 2008. Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Χρήστος Φώλιας, ο Υφυπουργός κ. Γεώργιος Βλάχος και υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου, ενώ κατά την ακρόαση των φορέων παρέστησαν οι κ. κ. Κωνσταντίνος Κανελλόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδας, Στράτος Παραδιάς, Πρόεδρος της ΠΟΜΙΔΑ., Ιωάννης Αλαβάνος, Πρόεδρος του ΤΕΕ, Χρήστος Σπίρτζης, Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ, Νικόλαος

Χαραλαμπίδης, Διευθυντής της Greenpeace, Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ, Ηλίας Σωφρόνης και Ελένη Λαμπροπούλου εκπρόσωποι του ΚΑΠΕ. Με τις διατάξεις του νομοσχεδίου η ελληνική νομοθεσία εναρμονίζεται με την Οδηγία 2002/91/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2002 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (Ε.Ε. L1 της 4.1.2003).

Η συζήτηση για το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο ολοκληρώθηκε σε 5 κοινές συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, οι οποίες διεξήχθησαν διαδοχικά στις 14, 15, 16, 20 και 22 Μαΐου 2008. Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υπουργός Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Γιώργος Σουφλιάς, ο Υφυπουργός κ. Σταύρος Καλογιάννης και υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου, ενώ κατά την ακρόαση των φορέων παρέστησαν οι κ. κ. Ιωάννης Αλαβάνος, Πρόεδρος ΤΕΕ, Απόστολος Παραπαΐρης, Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, Νικόλαος Φουσέκης, Νομάρχης Φωκίδος και εκπρόσωπος της ΕΝΑΕ, Βασίλειος Κορομάντζος, Γενικός Γραμματέας της ΚΕΔΚΕ, Χριστίνα Θεοχάρη. Γραμματέας Οικολογίας και Περιβάλλοντος της ΓΣΕΕ, Δημήτριος Δασκαλόπουλος, Πρόεδρος του ΣΕΒ, Παύλος Λουκάκης, εκπρόσωπος του ΣΕΠΟΧ, Παύλος Γιαμάς, εκπρόσωπος του ΕΚΒΥ, Χρήστος Λαδιάς, Πρόεδρος του ΣΕΠ και Γεώργιος Μπαθρέλος, εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ. Το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο θέτει τις κεντρικές κατευθυντήριες γραμμές για τις χρήσεις γης και την χωροθέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην χώρα μας σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον για τα επόμενα 15-20 χρόνια.

8. Θεσμική Αναβάθμιση της Επιτροπής

Το ζήτημα της θεσμικής αναβάθμισης και της επέκτασης των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, ώστε να ασκήσει αποτελεσματικά το θεσμικό της ρόλο, αποτέλεσε έναν από τους κεντρικούς στόχους, που τέθηκαν ήδη από τον αρχικό προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της. Η αναγκαιότητα αυτή υπήρξε κοινή διαπίστωση των μελών της Επιτροπής και οι σχετικές προτάσεις συζητήθηκαν εκτενώς στις συνεδριάσεις της 31^{ης} Οκτωβρίου 2007 και της 13^{ης} Φεβρουαρίου 2008 στην οποία παρευρέθηκε και ο Πρόεδρος της

Βουλής κ. Δημήτρης Σιούφας. Ο βουλευτής κ. Ανδρέας Λοβέρδος ανέλαβε να αιτιολογήσει και να εισηγηθεί στην Επιτροπή τις προτεινόμενες αλλαγές του Κανονισμού της Βουλής, η εισήγησή του προωθήθηκε από το προεδρείο της Επιτροπής προς τον Πρόεδρο της Βουλής και έχει ως εξής:

«Το έτος 2006 και το έτος 2007 αποτέλεσαν δύο έτη «ορόσημα» ως προς την προστασία του περιβάλλοντος. Πρόκειται για τα έτη όπου η διεθνής πολιτική άκουσε την επιστήμη κι αναδιπλώθηκε, απορρίπτοντας τις αμφισβητήσεις της διαπίστωσης, ότι ο άνθρωπος ευθύνεται για την υπερθέρμανση του πλανήτη. Η εκπομπή αερίων θερμοκηπίου που οδηγεί στην υπερθέρμανση του πλανήτη και η, συνεπεία αυτής, αλλαγή του κλίματος συγκροτούν το μείζον πολιτικό πλανητικό πρόβλημα, το οποίο απαιτεί τη λήψη άμεσων μέτρων. Η επόμενη γενιά απειλείται και έχει ήδη χτυπήσει πλανητικός συναγερμός. Ο ΟΗΕ, η ΕΕ, καθώς και πρωτοπόρα κράτη (π.χ. η Σουηδία, ή η Ιρλανδία), έχουν θέσει στόχους μείωσης της εκπομπής των αερίων θερμοκηπίου, καθώς και ευρύτερης χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Πρώτος ημερολογιακός στόχος για την ΕΕ το 2020 (20% μείωση αερίων θερμοκηπίου, 20% αύξηση των ΑΠΕ κ.λπ.). Η Σουηδία έχει θέσει στόχο, και πάλι το 2020, να απεξαρτηθεί κατά 20% από το πετρέλαιο και ήδη βρίσκεται σε εξαιρετικά καλό δρόμο.

Η χώρα μας δεν παρακολουθεί με ένταση την ανωτέρω αναγκαία πορεία. Αυτοτελές Υπουργείο Περιβάλλοντος δεν υπάρχει, ενώ η Βουλή έχει την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος, η οποία, όμως, βρίσκεται εκτός νομοθετικής λειτουργίας και κοινοβουλευτικού ελέγχου. Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος συστάθηκε, με αναθεώρηση του Κανονισμού της Βουλής, στις 16 Φεβρουαρίου του 2005 (ΦΕΚ 49/25-2-2005). Η πρωτοβουλία πρέπει να πιστωθεί στο κόμμα της συμπολίτευσης, τη Ν.Δ. Τόσο ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος κατά την προηγούμενη περίοδο της Βουλής (ο κ. Αθ. Κατσιγιάννης), όσο και ο νέος Πρόεδρος (ο κ. Κ. Μητσοτάκης) και τα μέλη της εργάζονταν και εργάζονται με ζήλο, αλλά τα αποτελέσματα βρίσκονται πίσω από την πολιτική βούληση και τις δυνατότητες μας. Η θεσμική αναβάθμιση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος συνιστά μία απολύτως επιβεβλημένη πολιτική ενέργεια, γι' αυτό και πρέπει να αναληφθεί αμέσως η σχετική πολιτική πρωτοβουλία.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος συνεδρίασε για το ανωτέρω μείζον πολιτικό θέμα την 13^η Φεβρουαρίου 2008. Είχα την τιμή να εισηγηθώ μέτρα προς την αναβάθμιση του θεσμικού ρόλου της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Τα μέλη της ανωτέρω Επιτροπής, από την πλευρά όλων των κομμάτων - όπως αποδεικνύεται από τα σχετικά πρακτικά της συνεδρίασης -, στάθηκαν με θετικό τρόπο στις προτάσεις που κατατέθηκαν, τις επεξεργάστηκαν και τις εμπλούτισαν. Με βάση την εισήγηση και τη σχετική πολύωρη συζήτηση διαμορφώθηκαν οι ακόλουθες δύο προτάσεις :

Πρόταση πρώτη: Η θετική εξέλιξη της σύστασης, το 2005, της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να υποστηριχθεί, με μέτρα ενίσχυσης της σχέσης των πολιτών και των κοινωνικών ομάδων με τη Βουλή των Ελλήνων. Έως σήμερα, η πρακτική, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 38 του ΚτΒ (ακροάσεις εξωκοινοβουλευτικών προσώπων), είναι η Επιτροπή Περιβάλλοντος να ενημερώνεται από τους αρμόδιους φορείς (Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς). Ήλθε, ωστόσο, η ώρα, η Βουλή των Ελλήνων να ανοιχτεί προς τους πολίτες, αναβαθμίζοντας τις σχέσεις της μαζί τους, μέσω της κατοχύρωσης της δυνατότητας να αναφέρεται ο πολίτης, ατομικώς ή συλλογικώς, στη Βουλή για περιβαλλοντικά θέματα και να αναπτύσσει προφορικώς τις απόψεις του στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιβάλλοντος. Το άρθρο 69 του Συντάγματος ρυθμίζει το ζήτημα των αναφορών των πολιτών προς την Εθνική Αντιπροσωπεία. Η έως σήμερα ερμηνεία του, η οποία ούτως ή άλλως αφορά θέματα *interna corporis*, θέλει τις αναφορές να γίνονται προς τη Βουλή κι όχι ενώπιον της Βουλής. Με άλλα λόγια, η έως σήμερα ερμηνεία προκρίνει αποκλειστικώς τον γραπτό τύπο κι απορρίπτει τον προφορικό τύπο διεκπεραίωσης των αναφορών. Αυτό, όμως, πρέπει ν' αλλάξει αμέσως. Πρέπει να υιοθετηθεί η διαδικασία της γραπτής κατάθεσης και της, υπό προϋποθέσεις, προφορικής ανάπτυξης των αναφορών («hearings of petitioners»). Η σχετική πρακτική του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μπορεί ν' αποτελέσει το πρότυπο και για το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Και συγκεκριμένα: σύμφωνα με το άρθρο 192 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «Για την εξέταση των αναφορών ή για τη διαπίστωση γεγονότων, η επιτροπή μπορεί να οργανώνει ακροάσεις των αναφερομένων ή γενικές ακροάσεις, ή να αποστέλλει μέλη της για επιτόπια διαπίστωση». Υπό την έννοια αυτή, οι αναφορές, (ως μορφές παραπόνου ή αιτήματος που αφορούν ζητήματα δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος) οι οποίες κατατίθενται στη Βουλή των Ελλήνων, πρέπει να διεκπεραιώνονται ως εξής: α) οι πολίτες καταθέτουν τις

αναφορές τους, οι οποίες διεκπεραιώνονται κατά το άρθρο 125 του ΚτΒ β) Υποεπιτροπή της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, αποτελούμενη από έναν εκπρόσωπο κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας, εξετάζει τις αναφορές κι επιλέγει εκείνες που αξιολογεί ως μείζονος σημασίας και ως προς τις οποίες εμφανίζεται ως χρήσιμη η προφορική ανάπτυξη τους. γ) Οι πολίτες αναπτύσσουν προφορικώς την αναφορά τους ενώπιον της Επιτροπής Περιβάλλοντος, δ) Η Επιτροπή προωθεί την αναφορά, μαζί με τα πρακτικά των συζητήσεων και τη σχετική έκθεση της-αν κρίνει ad hoc πως μια τέτοια έκθεση είναι αναγκαία - στην αρμόδια Διοίκηση. Ως εκ περισσού η αναφορά, πως το κανάλι της Βουλής θα ενημερώνει τους πολίτες για την ύπαρξη αυτής της δυνατότητας. Η ανωτέρω πρακτική μπορεί να εκκινήσει δίχως την αλλαγή του ΚτΒ Επειδή, ωστόσο, ο σεβασμός της δεν πρέπει να είναι περιστασιακός, δεν πρέπει δηλαδή να αφεθεί στην καλή θέληση των εκάστοτε πλειοψηφιών και στην προοδευτικότητα των ανθρώπων τους, κρίνεται σκόπιμη η αναθεώρηση του ΚτΒ και, ειδικώς, του άρθρου 125, προκειμένου να προβλεφθεί η ανωτέρω διαδικασία. Η αυτοτέλεια της ύλης των έξι (6) παραγράφων του άρθρου 125 επιβάλλει, η αναθεώρηση ως προς την ανωτέρω κατεύθυνση να γίνει με την προσθήκη μίας ακόμη παραγράφου, με αριθμό επτά (7). Πιστεύω ακράδαντα, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, πως η ανωτέρω πρακτική θα συμβάλει στην αναβάθμιση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, θα εμβαθύνει τη σχέση των πολιτών με την Εθνική Αντιπροσωπεία, θα βελτιώσει την ποιότητα των αναφορών, αφού οι πολίτες θα επιδιώκουν την προφορική ανάπτυξη της αναφοράς τους στη Βουλή προκειμένου να ενδυναμώσουν τη φωνή τους, και μέσα απ' όλα αυτά θα παράσχει ένα νέο όπλο, στη μάχη για την προστασία του περιβάλλοντος.

Πρόταση δεύτερη: Η θετική εξέλιξη της σύστασης, την 16^η Φεβρουαρίου 2005 (ΦΕΚ 49/25-2-2005), της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να ενισχυθεί με τη θεσμική αναβάθμιση της, στο πλαίσιο του νομοθετικού έργου. Οι λύσεις εμφανίζονται να είναι δύο : ή να μετατραπεί η Επιτροπή Περιβάλλοντος σε Διαρκή Επιτροπή, ή να παραμείνει ως Ειδική Μόνιμη Επιτροπή, αλλά με αναβαθμισμένο ρόλο. Γνώμη του συνόλου των μελών της Επιτροπής, αλλά και της εισήγησής μου, είναι πως δόκιμη είναι η δεύτερη λύση. Κι αυτό, κατά βάση, διότι το Περιβάλλον και η προστασία του σχετίζονται οριζοντίως με το σύνολο των κυβερνητικών δράσεων που είναι ανατεθειμένες σε Υπουργεία, ως προς τα οποία αντιστοιχούν οι έξι ήδη υφιστάμενες Διαρκείς Επιτροπές της Βουλής. Συνεπώς, η θεσμική αναβάθμιση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος

πρέπει να περιοριστεί στα όρια του άρθρου 43^A του ΚτΒ περί Ειδικών Μόνιμων Επιτροπών. Υπάρχει, βέβαια, και μία τρίτη λύση, όπως αυτή προκύπτει από το παράδειγμα της *sui genesis* Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (άρθρο 32^A του ΚτΒ), η οποία δεν συζητήθηκε στην Επιτροπή Περιβάλλοντος και η οποία δεν νομίζω ότι μπορεί να αφορά το θέμα που μας απασχολεί εν προκειμένω. Για την τρίτη αυτή λύση θα γίνει λόγος στη συνέχεια του παρόντος κειμένου.

Ως έχουν σήμερα τα πράγματα, τα σχέδια νόμου υπόκεινται σε εξέταση κι επεξεργασία από τις έξι υφιστάμενες Διαρκείς Επιτροπές, των οποίων το ενδιαφέρον δεν εστιάζεται στα περιβαλλοντικά ζητήματα με την ένταση και το βαθμό που εστιάζει στα θέματα αυτά η Επιτροπή Περιβάλλοντος. Ακόμη και η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών που εξετάζει κι επεξεργάζεται τα σχέδια νόμου του ΥΠΕΧΩΔΕ, ενδιαφέρεται περισσότερο για την οικονομική ανάπτυξη με την παραδοσιακή της έννοια και λιγότερο για τους σύγχρονους πλανητικούς όρους της πράσινης οικονομίας. Ταυτοχρόνως, η Επιτροπή Περιβάλλοντος λειτουργεί δίχως την παρουσία της εκτελεστικής εξουσίας. Η απροθυμία των Υπουργών είναι, άλλωστε, εξηγήσιμη, στο βαθμό που έτσι αποφεύγουν την εξονυχιστική έρευνα των διατάξεων των σχεδίων νόμων, από την οπτική της προστασίας του περιβάλλοντος. Κατά τον τρόπο αυτό, όμως, δεν είναι δυνατόν να έχει η Εθνική Αντιπροσωπεία ολοκληρωμένη άποψη για την προστασία του Περιβάλλοντος στη χώρα μας. Η μειονεξία αυτή είναι δραματική, στο βαθμό που συνειδητοποιείται πως απέχουμε μόνο 11 ^{1/2} χρόνια από τη στοχοθεσία της ΕΕ για το 2020 και η Βουλή των Ελλήνων δεν είναι σε θέση να εκφέρει άποψη, για την πορεία εφαρμογής του σχετικού Εθνικού Προγράμματος. Συνεπώς, η λειτουργία της Επιτροπής Περιβάλλοντος δίχως την παρουσία της εκτελεστικής εξουσίας, της αποστερεί την κοινοβουλευτικώς επιθυμητή δυνατότητα, να ασκεί επιρροή στις κυβερνητικές αποφάσεις.

Η θεσμική αναβάθμιση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, ως Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής, μπορεί να γίνει με την προσθήκη μιας ακόμη παραγράφου στο άρθρο 43^A του ΚτΒ. Με την παράγραφο αυτή θα καθορίζεται αρμοδιότητα της Επιτροπής Περιβάλλοντος να γνωμοδοτεί επί θεμάτων προστασίας του περιβάλλοντος, τα οποία προκύπτουν από τις διατάξεις των σχεδίων νόμων που έχουν παραπεμφθεί στις Διαρκείς Επιτροπές της Βουλής για επεξεργασία και εξέταση - ή και για συζήτηση και ψήφιση, κατά τα άρθρα 70 § 2 και 72 §§ 2 και 4 του Συντάγματος. Η

γνώμη της Επιτροπής Περιβάλλοντος θα καθοριστεί ως απολύτως απαραίτητη προϋπόθεση (ως ένας οιονεί «ουσιώδης τύπος»), προκειμένου η Ολομέλεια της Βουλής, ή η Διαρκής Επιτροπή (όταν ψηφίζει τα σχέδια νόμου, σύμφωνα με τα άρθρα 70 § 2 και 72 §§ 2 και 4 του Συντάγματος), να συζητήσουν και να ψηφίσουν τα σχέδια νόμου ή τις προτάσεις νόμου. Ο συσχετισμός των σχεδίων ή προτάσεων νόμου με ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος θα προκύπτει είτε από τη σχετική εισήγηση του ασκούντος τη νομοθετική πρωτοβουλία, είτε από τη Διάσκεψη των Προέδρων (σύμφωνα με το άρθρο 107 του ΚτΒ, στο οποίο πρέπει να προστεθεί μία σχετική παράγραφος, η 14^η), είτε από πρωτοβουλία που θα αναληφθεί από την ίδια τη Διαρκή Επιτροπή της Βουλής, η οποία, κατά τις διαδικασίες εξέτασης ενός σχεδίου ή πρότασης νόμου, μπορεί να διαπιστώνει την ύπαρξη σοβαρών θεμάτων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Στις περιπτώσεις αυτές, το σχέδιο, ή η πρόταση νόμου παραπέμπεται και στην Επιτροπή Περιβάλλοντος, προκειμένου αυτή να καταθέσει τη γνώμη της.

Είναι προφανές, πως η κατά τα ανωτέρω θεσμική αναβάθμιση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, θα οδηγήσει στην πολιτική αναβάθμιση της. Η εκτελεστική εξουσία, ενόψει της κατάθεσης γνώμης της Επιτροπής Περιβάλλοντος για τα σχέδια νόμου με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, θα προσέρχεται στις συνεδριάσεις της με πολιτικούς της εκπροσώπους στο υψηλότερο επίπεδο τους (Υπουργοί — Υφυπουργοί) προκειμένου να την ενημερώσουν ή και να την επηρεάσουν, οι συζητήσεις θα εστιάζονται στα περιβαλλοντικά θέματα, οι πολίτες θα βρουν ένα νέο βήμα συζήτησης κι απόφασης για τα θέματα αυτά, οι αρμόδιοι φορείς θα προσκαλούνται για να εκφέρουν τη γνώμη τους και, εν τέλει, η περιβαλλοντική συνιστώσα θα τυγχάνει περισσότερης και αποτελεσματικότερης προσοχής στο πλαίσιο του νομοθετικού έργου της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Είναι γνωστό, πως η Βουλή των Ελλήνων χαρακτηρίζεται περισσότερο ως «ομιλούσα» και λιγότερο ως «γράφουσα», αφού δεν συμπεριλαμβάνεται στην τρέχουσα κοινοβουλευτική εργασία η σύνταξη Εκθέσεων. Το χαρακτηριστικό αυτό, που δεν ανήκει, προφανώς, στα πλεονεκτήματα της Ελληνικής Βουλής πρέπει να καμφθεί στην περίπτωση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, η οποία, κατά τα ανωτέρω, θα κληθεί να καταθέτει εγγράφως τη γνώμη της για σχέδια ή προτάσεις νόμου με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον. Η σύνταξη εκθέσεων, βέβαια, προϋποθέτει και τη σχετική επιστημονική ή τεχνική αρωγή, την οποία μόνο

εξειδικευμένοι επιστήμονες ή ειδικοί μπορούν να παράσχουν. Η συγκρότηση, συνεπώς, μιας σχετικής επιστημονικής ή τεχνικής ομάδας υποστήριξης της Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο της μέριμνας εκ μέρους του Προέδρου της Βουλής και της Διάσκευσης των Προέδρων.

Τέλος, το άρθρο 32^Α του ΚτΒ, δια του οποίου προβλέπεται η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, συνθέτει μία ακόμη περίπτωση λύσης, για το θέμα που μας απασχολεί. Ως γνωστόν, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η οποία συνεδριάζει αυτοτελώς ή από κοινού με άλλη ad hoc συναρμόδια Διαρκή Επιτροπή, καλύπτει ένα αντικείμενο που διαπερνά οριζοντίως τις αρμοδιότητες των επιμέρους Υπουργείων. Η ανωτέρω οριζόντια επέκταση του ευρωπαϊκού-κοινοτικού φαινομένου, όπως αυτή προκύπτει από το ευρωπαϊκό-κοινοτικό δίκαιο, που αποτελεί μία των κορυφαίων πηγών του ελληνικού δικαίου, έχει επιβάλει τη θεσμοποίηση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων με τα χαρακτηριστικά του άρθρου 32^Α. Η δικαιική ιδιαιτερότητα, όμως, αυτή δεν υπάρχει στην περίπτωση των περιβαλλοντικών θεμάτων, ούτως ώστε να καταφύγουμε στο πρότυπο του άρθρου 32^Α του ΚτΒ

Υποβάλλω, κύριε Πρόεδρε, την παρούσα εισήγησή μου με την ελπίδα της θετικής ανταπόκρισης εκ μέρους της πλειοψηφίας της Βουλής των Ελλήνων, ούτως ώστε σε σύντομο χρόνο η αναβαθμισμένη Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής να μπορέσει να συμβάλει στην ευρύτερη προσπάθεια της χώρας μας, της ΕΕ, καθώς και του ΟΗΕ για την αναχαίτιση του καταστροφικού φαινομένου της υπερθέρμανσης του πλανήτη».

Γ. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

1. Επίσκεψη στις πυρόπληκτες περιοχές του νομού Ηλείας

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος πραγματοποίησε την πρώτη επίσκεψή της στις 19 Νοεμβρίου 2007 στις περιοχές του νομού Ηλείας, οι οποίες επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007, έπειτα από πρόταση του βουλευτή Ηλείας και μέλους της Επιτροπής κ. Γεώργιου Κοντογιάννη. Στην επίσκεψη συμμετείχαν οι βουλευτές Κυριάκος Μητσοτάκης, Γεώργιος Κασαπίδης, Σπυρίδων Κουβέλης, Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος, Νικόλαος Τσουκάλης, Βασίλειος Οικονόμου, Αθηνά Κώνστα-Κόρκα, Μιχαήλ Γιαννάκης, Δημήτριος Βαρβαρίγος, Δημήτριος Λιντζέρης, Νικόλαος Καντερές, Γεώργιος Κοντογιάννης, Μιχαήλ Κατρίνης, Κρινιώ Κανελλοπούλου και Ιωάννης Κουτσούκος.

Η επίσκεψη στην Ηλεία εντάσσεται στο ευρύτερο ενδιαφέρον της Επιτροπής για τη δασική πολιτική της χώρας, θέμα το οποίο συζητήθηκε σε τρεις συνολικά συνεδριάσεις. Τα γενικά συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Επιτροπή ύστερα από την επίσκεψη στην Ηλεία, κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Το πρώτο που πρέπει να αναφερθεί, είναι η θλίψη που προκαλεί το μέγεθος της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και οι οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις της. Είναι ανάγκη να τονιστεί η συγκρατημένη αισιοδοξία των κατοίκων των πληγείσων περιοχών για την ανασυγκρότηση των περιοχών τους. Πέρα από την καταστροφή, είναι ανάγκη να εξεταστεί η εφαρμογή ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης σε όλο το νομό Ηλείας, που μπορεί να βελτιώσει αισθητά την ποιότητα της ζωής των κατοίκων, τόσο από οικονομικής όσο και από οικολογικής απόψεως.
- Κοινή διαπίστωση είναι, ότι όσον αφορά την αποκατάσταση των πυρόπληκτων περιοχών, η κρατική μηχανή κινήθηκε με γρήγορους ρυθμούς όσον αφορά τα αντιπλημμυρικά και τα αντιδιαβρωτικά έργα, με έμφαση στην περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας. Η έκταση της καταστροφής είναι όμως τέτοια, που είναι προφανές πως υπάρχουν πολλά ακόμα να γίνουν, ώστε να

μην δημιουργηθούν περαιτέρω προβλήματα στην καθημερινότητα των πολιτών της περιοχής.

- Η δημιουργία ενός ενιαίου φορέα, ο οποίος θα αναλάβει τον συντονισμό όλων των δράσεων για την αποκατάσταση και ανάπτυξη της περιοχής και ο οποίος θα έχει τον πλήρη οικονομικό έλεγχο των δράσεων, θα ήταν μια σημαντική πρωτοβουλία. Ο φορέας, αυτός, θα μπορεί να έχει μία συνολική εικόνα των προβλημάτων που υπάρχουν και να δρομολογήσει τις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης.
- Επιπλέον είναι απαραίτητο να υπάρξει μεσοπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός, ώστε πέραν της οικονομικής ανάπτυξης να αποκατασταθεί η γεωργική παραγωγή, καθώς και το φυτικό και ζωικό κεφάλαιο. Παράλληλα είναι ανάγκη να πραγματοποιηθούν και τα απαιτούμενα έργα υποδομής τα οποία θα εξασφαλίσουν την βιώσιμη ανάπτυξη του Νομού. Πρωταρχικό μέλημα το οποίο τονίστηκε από την Επιτροπή είναι όλα τα παραπάνω να γίνουν με γνώμονα την προστασία και ανάπλαση του φυσικού περιβάλλοντος. Η Επιτροπή προσφέρεται, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων, της να συνδράμει με διακομματική συνεννόηση ώστε να εφαρμοστούν οι προτάσεις των αρμόδιων φορέων που είναι κοινά αποδεκτό πως αποτελούν τις καλύτερες λύσεις.

Οι ειδικότερες διαπιστώσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος ανά περιοχή μπορούν επίσης να συνοψιστούν στα εξής:

- Τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος ξεκίνησαν την επίσκεψη τους από το χώρο της **Αρχαίας Ολυμπίας** όπου ενημερώθηκαν από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κ. Σπύρο Σπυρίδων και το Δήμαρχο κ. Γιώργο Αηδόνη. Η πορεία της αποκατάστασης του χώρου κρίνεται ικανοποιητική όπως και τα αντιδιαβρωτικά έργα που πραγματοποιούνται στον Κρόνιο λόφο με κορμοδέματα και κλαδοπλέγματα. Υπήρξε η δέσμευση των υπευθύνων του ΕΘΙΑΓΕ , το οποίο είναι αρμόδιο για την μελέτη και αποκατάσταση του χώρου, πως μέχρι τις 24 Μαρτίου, οπότε και θα πραγματοποιηθεί η αφή της Ολυμπιακής Φλόγας, ο Κρόνιος Λόφος να έχει τουλάχιστον πρασινίσει αφού είναι αδύνατον το τοπίο να έχει αποκατασταθεί πλήρως. Από τοπικούς φορείς τέθηκε στην Επιτροπή το ζήτημα των ανεξέλεγκτων αμμοληπιών που πραγματοποιούνται στην κοίτη του Αλφειού

με κίνδυνο την υπερχειλίση του ποταμού σε σημεία πλησίον του σταδίου του αρχαιολογικού χώρου.

- Η επίσκεψη συνεχίστηκε στην **Πλατιάνα** του Δήμου Σκιλλούντος όπου πραγματοποιήθηκε ανοικτή συνάντηση με τον Δήμαρχο κ. Διονύση Μπαλιούκο, κατοίκους και φορείς της περιοχής. Το μεγαλύτερο πρόβλημα του χωριού, το οποίο είναι κτισμένο στους πρόποδες του όρους Λάπιθας, είναι οι - προς το παρόν μικρές - κατολισθήσεις που προκλήθηκαν μετά τις πρώτες βροχές και η άμεση ανάγκη υλοποίησης των κατάλληλων έργων ώστε το πρόβλημα να μην πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις. Στην Πλατιάνα υπάρχει επίσης η Ακρόπολη του αρχαίου Αίπυ, που χρονολογείται από τα ομηρικά χρόνια και θα πρέπει να ληφθεί η σχετική μέριμνα για την προστασία και ανάδειξη του.
- Στην συνέχεια τα μέλη της Επιτροπής επισκέφθηκαν το **χωριό Καλλιθέα** του Δήμου Αλίφειρας όπου συνάντησαν τον Δήμαρχο κ. Δήμο Γεωργακόπουλο και συνομίλησαν με τους κατοίκους. Όπως οι ίδιοι ανέφεραν έχουν κατατεθεί πέντε μελέτες για αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή, οι οποίες είναι προς έγκριση στην Περιφέρεια, για την αντιμετώπιση των κατολισθήσεων εξαιτίας των οποίων καθίστανται αδιάβατοι πολλοί αγροτικοί δρόμοι.
- Ακολούθως τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος συναντήθηκαν με κατοίκους **των χωριών Ανδρίτσεινα και Νέα Φιγαλεία** καθώς και τους Δημάρχους κ. Τρύφωνα Αθανασόπουλο και κ. Πιπιλή Ιωάννη αντίστοιχα. Όπως και σε όλες τις άλλες περιοχές στάθηκαν κυρίως στο αίτημα για αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν και τόνισαν την ανάγκη για επιτήρηση και προστασία της φυσικής αναδάσωσης που ήδη πραγματοποιείται. Προτάθηκε να απαγορευθεί για δύο τουλάχιστον χρόνια η βοσκή σε σημεία του κάηκαν και έχουν αρχίσει να φυτρώνουν τα πρώτα φυτά μετά τις βροχές.
- Η τελευταία περιοχή που επισκέφθηκε η Επιτροπή ήταν η **Ζαχάρω** και η **λίμνη Καϊάφα**, όπου ετέθησαν τα εξής ζητήματα: **Πρώτον**, η αναδάσωση του τμήματος του δάσους το οποίο κάηκε. **Δεύτερον**, η αξιοποίηση των εγκαταστάσεων που υπάρχουν στο τεχνητό νησί που έχει η λίμνη και ανήκουν στην ΕΤΑ, με ταυτόχρονη αξιοποίηση των θερμών λουτρών της λίμνης. **Τρίτον**, τέθηκε το θέμα της χάραξης και διέλευσης της Ιόνιας Οδού από την περιοχή. Για τα θέματα αυτά, τα μέλη της Επιτροπής ενημερώθηκαν τόσο από

τον Δήμαρχο Ζαχάρως κ. Πανταζή Χρονόπουλο όσο και από τον Σύλλογο Περιβαλλοντικής Προστασίας Ζαχάρως και τον πρόεδρό του κ. Κωνσταντίνο Αγραπιδά. Ο Σύλλογος εξέφρασε προς την Επιτροπή τις επιφυλάξεις του σχετικά με την χάραξη και διέλευση του δρόμου μέσα από το οικοσύστημα του Καϊάφα και ζήτησε να αλλάξει η υπάρχουσα χάραξη διέλευσής του.

- Τέλος, πραγματοποιήθηκε στην **Νομαρχία Πύργου** σύσκεψη των μελών της Επιτροπής με το Νομάρχη **Ηλείας** κ. Χαράλαμπο Καφύρα, τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Πύργου και τοπικούς φορείς. Το γενικό συμπέρασμα της σύσκεψης, αλλά και συνολικά της επίσκεψης, είναι ότι χρειάζεται να συνεχιστεί η δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων συντονισμένα ώστε να αποκατασταθούν οι ζημιές που προκάλεσαν οι πυρκαγιές και παράλληλα να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την περαιτέρω ανάπτυξη όλου του Νομού. Τα πρώτα μέτρα που έχουν ληφθεί κρίθηκαν επαρκή και προς τη σωστή κατεύθυνση ενώ και η οικονομική βοήθεια της Πολιτείας προς τους πυρόπληκτους είναι εξαιρετικά σημαντική. Κοινή διαπίστωση επίσης είναι ότι και τα αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα λειτούργησαν και δείχνουν να αντέχουν στις μέχρι σήμερα βροχοπτώσεις. Είναι βέβαιο πως δεν πρέπει να υπάρξει εφησυχασμός καθώς υπάρχουν πολλά ακόμα να γίνουν άμεσα και μακροπρόθεσμα στις πυρόπληκτες περιοχές.

2. Επίσκεψη στο ενεργειακά αυτόνομο κτίριο «Προμηθεύς Πυρφόρος»

Η ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και η εξοικονόμηση ενέργειας είναι ένα ζήτημα το οποίο απασχόλησε την Επιτροπή Περιβάλλοντος. Η Επιτροπή συμμετείχε μαζί με την Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου στη συζήτηση και επεξεργασία του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων, ενώ στις 17 Δεκεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο ενεργειακά αυτόνομο κτίριο «Προμηθεύς Πυρφόρος» στο Παλαιό Φάληρο. Με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημήτρη Σιούφα, κλιμάκιο βουλευτών αποτελούμενο από τους Κυριάκο Μητσοτάκη, Γιώργο Αναγνωστόπουλο, Νίκο Καντερέ, Σταύρο Κελέτση, Γιώργο Κοντογιάννη, Σπήλιο Λιβανό, Κώστα Τσιάρα, Μιχάλη Κατρίνη, Σπύρο Κουβέλη, Κώστα Σπηλιόπουλο και Νίκο Τσούκαλη επισκέφθηκαν τις εγκαταστάσεις του

πρότυπου κτιρίου προκειμένου να διαπιστώσουν από κοντά την εξέλιξη του ερευνητικού προγράμματος για την εξοικονόμηση ενέργειας, που πραγματοποιεί η εταιρία SOL ENERGY HELLAS, με την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και τη συνεργασία του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου και του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Αυτή η καινοτόμα, αμιγώς ελληνική πρωτοβουλία στον τομέα της κατασκευής κτιρίων φιλικών προς το περιβάλλον, έχει ενσωματώσει τεχνολογίες που προάγουν την εφαρμοσμένη έρευνα στους εξής τομείς: Ηλιακά συστήματα ψύξης και θέρμανσης, Ηλιακά υποβοηθούμενη αφύγρανση, φωτοβολαϊκά στοιχεία, κλιματισμός με χρήση γεωθερμίας, Παθητικός ενεργειακός σχεδιασμός, Συστήματα αυτοματισμού για βέλτιστη ενεργειακή διαχείριση. Τα οφέλη από αυτήν την καινοτόμα προσπάθεια μπορούν να συνοψιστούν στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με την μείωση των παραγόμενων ρύπων CO₂ και SO₂, στην εξοικονόμηση ενέργειας επομένως και χρημάτων από τα νοικοκυριά και την προώθηση της ελληνικής επιχειρηματικότητας στον τομέα της ηλιακής ενέργειας.

Η Επιτροπή τόνισε την ανάγκη να συνεχιστούν τέτοιες καινοτόμες πρωτοβουλίες, να βελτιωθούν όσον αφορά την τεχνολογία και το κόστος εγκατάστασής τους καθώς και να εντατικοποιηθεί η ένταξη ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών και σε άλλα κτίρια του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

3. Επίσκεψη στο νομό Κοζάνης

Στις 4 Φεβρουαρίου 2008 η Επιτροπή επισκέφθηκε το νομό Κοζάνης έπειτα από πρόταση του βουλευτή Κοζάνης και μέλους της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Γιώργου Κασαπίδη. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η επιτόπια διαπίστωση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο νομός εξαιτίας κυρίως των δραστηριοτήτων εξόρυξης λιγνίτη και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από τη ΔΕΗ. Στην επίσκεψη συμμετείχαν οι βουλευτές Κυριάκος Μητσοτάκης, Σταύρος Κελέτης, Μιχάλης Κατρίνης, Γιώργος Κοντογιάννης, Ιωάννης Ζιώγας, Ευαγγελία Αμανατίδου, Γιώργος Κασαπίδης, Σπύρος Κουβέλης, Νίκος Τσιαρτσιώνης και Μιχάλης Παπαδόπουλος.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε από τα στελέχη της ΔΕΗ κ. κ. Μιζάν, Μελά, Δαβάκο και Τσάδαρη για τις λιγνιτικές εγκαταστάσεις του Νομού και τα έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης. Συζήτησε με τους Δημάρχους Πτολεμαΐδας κ. Τσιούμαρη, Κοζάνης κ. Κουκουλόπουλο, Αγ. Παρασκευής & Πρόεδρο ΤΕΔΚ κ. Ζαμανίδη, Ελλησπόντου κ. Σανίδα, Υψηλάντου κ. Μιχαηλίδη και Βερμίου κ. Σιδηρόπουλο για τα περιβαλλοντικά προβλήματα των περιοχών τους. Οι βουλευτές συναντήθηκαν επίσης με τοπικούς φορείς, συλλόγους και ομάδες πολιτών με τους οποίους συζήτησαν τα οικολογικά προβλήματα και τις περιβαλλοντικές προκλήσεις του νομού Κοζάνης.

Η Επιτροπή επεξεργάστηκε τα υπομνήματα για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής των Δήμων Ελλησπόντου, Πτολεμαΐδας, Καμβουνίων και της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Κοζάνης, τον ενημερωτικό φάκελο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κοζάνης για το περιβάλλον που έχει τεθεί υπόψη της Επιτροπής, το ενημερωτικό κείμενο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της ΔΕΗ σχετικά με την περιβαλλοντική διάσταση του στρατηγικού σχεδίου της Εταιρείας για τους ΑΗΣ Δυτικής Μακεδονίας και το σημείωμα της Γενικής Διεύθυνσης Παραγωγής της ΔΕΗ για το Ενεργειακό Κέντρο Λεκανοπεδίου Δυτικής Μακεδονίας.

Κατόπιν όλων των παραπάνω η Επιτροπή Περιβάλλοντος προχώρησε στη σύνταξη κειμένου συμπερασμάτων & προτάσεων με βάση τα δεδομένα του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος της επίσκεψης, για τις δράσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και την προστασία της υγείας των κατοίκων στις περιοχές του Νομού Κοζάνης όπου διαπιστώνονται επιπτώσεις από την λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων.

Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του Νομού Κοζάνης διαφοροποιούνται από αυτά ενός τυπικού επαρχιακού Νομού, εξαιτίας των πλούσιων κοιτασμάτων λιγνίτη που έχουν βρεθεί στην περιοχή. Ο λιγνίτης στηρίζει το ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, αποτέλεσε και αποτελεί τον άξονα της οικονομικής δραστηριότητας του Νομού Κοζάνης, είναι όμως ταυτόχρονα και η κύρια πηγή ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Η ρύπανση από τον λιγνίτη προέρχεται από δύο πηγές: τα ορυχεία και τους ΑΗΣ. Και στις δυο περιπτώσεις μεγάλο μέρος της ρύπανσης οφείλεται στην ελλιπή εφαρμογή

μέτρων, μέσων και τεχνικών που θα έκαναν εφικτή την συγκράτηση των επιβλαβών ρύπων. Στα ορυχεία π.χ., η μεταφορά σκόνης λιγνίτη σε ασκεπείς ταινιόδρομους, χωρίς προηγουμένως να έχει προηγηθεί διαβροχή, κάνει πολύ εύκολη την αερομεταφορά σκόνης και σωματιδίων επικίνδυνων για την υγεία.

Στους ατμοηλεκτρικούς σταθμούς, παρότι έχουν πραγματοποιηθεί έργα με περιβαλλοντική αξία, όπως η τοποθέτηση ηλεκτροστατικών φίλτρων σε ορισμένες μονάδες, η συνεχιζόμενη χρήση παλαιών τεχνολογιών δεν συντελεί στην ουσιαστική μείωση των ρύπων. Οι υψηλές συγκεντρώσεις στην ατμόσφαιρα αιωρούμενων σωματιδίων από τους ΑΗΣ προκάλεσαν μάλιστα την αντίδραση του ΥΠΕΧΩΔΕ με την επιβολή προστίμου (Σεπτέμβριος 2007), συνολικού ύψους 600.000 ευρώ, για τους ΑΗΣ Καρδιάς (200.000), Πτολεμαΐδας (150.000) και Αγίου Δημητρίου (250.000).

Για την Κοζάνη η λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων αποτελεί ένα σύνθετο ζήτημα. Ο λιγνίτης έχει συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής και στην δημιουργία θέσεων εργασίας μέσα από την απασχόληση προσωπικού στις λιγνιτικές μονάδες και τα ορυχεία. Από την άλλη πλευρά η «αποκλειστική» απασχόληση με τον λιγνίτη δεν επέτρεψε την προώθηση εναλλακτικών αναπτυξιακών στρατηγικών, κάτι που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται και σε αντικειμενικούς λόγους, όπως για παράδειγμα, τη δέσμευση από την ΔΕΗ ικανού αριθμού εκτάσεων για αποκλειστική χρήση. Έτσι πέρα από τις καθαρά περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή τις επιπτώσεις στην υγεία, η λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων έχει και αρνητική οικονομική συνιστώσα, ιδίως για παραγωγικούς κλάδους όπως είναι η γεωργία.

Τα κεντρικά προβλήματα που διαπιστώθηκαν από την Επιτροπή, κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, στον Νομό Κοζάνης και οφείλονται στην λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων μπορεί να συνοψιστούν στα εξής:

1. Προβληματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων των εγκαταστάσεων.
2. Υψηλές εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου από τις ενεργειακές μονάδες.

3. Δέσμευση μεγάλων εκτάσεων και μη επαναπόδοσή τους στην τοπική κοινωνία μετά την αποκατάστασή τους.
4. Μη μετεγκατάσταση οικισμών που βρίσκονται πολύ κοντά σε λιγνιτικές εγκαταστάσεις.
5. Έλλειψη ενημέρωσης ως προς τα επίπεδα ρύπανσης και τις πραγματικές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων της περιοχής.
6. Υποβάθμιση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων εξαιτίας δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον λιγνίτη.
7. Υποβάθμιση της ποιότητας του εδάφους.

Στην προσπάθεια να συμβάλλει με συγκεκριμένες προτάσεις στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων του Νομού Κοζάνης καθώς και των συνεπειών τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία, η Επιτροπή εστιάζει μεταξύ άλλων το ενδιαφέρον της στα εξής:

- 1) Την διερεύνηση της δυνατότητας πλήρους αντικατάστασης των παλαιών ρυπογόνων μονάδων από νέες, αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.
- 2) Την εντατικοποίηση της προσπάθειας για τοποθέτηση αντιρρυπαντικών φίλτρων νέας τεχνολογίας σε όλους τους ΑΗΣ.
- 3) Την καθιέρωση μηχανισμού καθημερινής καταγραφής και αξιόπιστης ενημέρωσης των πολιτών για τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή με την εγκατάσταση ειδικών μονάδων μέτρησης ρύπων όπου αυτό είναι απαραίτητο.
- 4) Την εμπειριστατωμένη μελέτη για πιθανή επέκταση του μέτρου της μετεγκατάστασης οικισμών του Νομού των οποίων το περιβάλλον και η δημόσια υγεία υπόκειται ή πρόκειται να υποστεί σημαντική επιβάρυνση από

τις λιγνιτικές δραστηριότητες, χωρίς να προαπαιτείται η ύπαρξη κοιτασμάτων λιγνίτη στο υπέδαφός τους.

- 5) Την επαναπόδοση εκτάσεων που είχαν δεσμευτεί από την ΔΕΗ στις τοπικές κοινωνίες για γεωργικούς ή άλλους σκοπούς. Ύστερα από τροποποίηση του ν. 1280/1982 η ΔΕΗ αποκτά το δικαίωμα της μη επιστροφής στο Δημόσιο εκτάσεων οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν για την εκμετάλλευση του λιγνίτη. Πάγιο αίτημα των κατοίκων αποτελεί η κατάργηση της παραπάνω τροποποίησης και η επιστροφή στην πρότερη ή σε παραπλήσια διατύπωση, ώστε να μπορούν οι εκτάσεις αυτές να διατεθούν για άλλους σκοπούς και να επιστραφούν μετά και την αποκατάστασή τους στην τοπική κοινωνία. Οι εκτάσεις είναι απαραίτητες για τον έγκαιρο προγραμματισμό μιας νέας αναπτυξιακής στρατηγικής σε περιοχές της Κοζάνης που σήμερα εξαρτώνται σχεδόν αποκλειστικά από την ΔΕΗ για την οικονομική τους βιωσιμότητα.
- 6) Την εκπόνηση εμπειριστατωμένης μελέτης για την αποτίμηση των επιπτώσεων από την λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων και των ορυχείων στα υπόγεια και στα επιφανειακά ύδατα της περιοχής. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η συνεχής υποχώρηση των υπογείων υδάτων ως συνέπεια των εξορυκτικών δραστηριοτήτων. Η υποχώρηση αυτή έχει πέραν από περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις, αφού η άντληση του νερού από μεγάλα βάθη είναι μια ιδιαίτερα δαπανηρή διαδικασία.
- 7) Την αποκατάσταση των εδαφών όχι μόνο με ποσοτικά αλλά κυρίως με ποιοτικά κριτήρια, σύμφωνα με εμπειριστατωμένες επιστημονικές μελέτες που θα λαμβάνουν υπόψη την φυσιογνωμία της περιοχής και την εκτίμηση της παραγωγικής ικανότητας των αποκαταστημένων γαιών.
- 8) Την διερεύνηση της δυνατότητας κάλυψης όλης της έκτασης των ταινιόδρομων μεταφοράς τέφρας και λιγνίτη, την συστηματική διαβροχή και την ασφαλή αποθήκευση της τέφρας, ώστε να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα των αερομεταφερόμενης σκόνης.

- 9) Την εκπόνηση επιδημιολογικής μελέτης προκειμένου να συσσωρευτούν συγκεκριμένα στοιχεία για τον βαθμό στον οποίο η λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων επηρεάζει διαχρονικά την υγεία των κατοίκων στον Νομό.
- 10) Την καλύτερη αξιοποίηση παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας των λιγνιτικών σταθμών της ΔΕΗ. Η αξιοποίηση των προϊόντων αυτών αποτελεί πάγιο αίτημα των επιστημονικών φορέων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής. Η αξιοποίηση της τέφρας, η ανάκτηση θερμότητας από τα καυσαέρια, η αξιοποίηση της πλεονάζουσας θερμικής ενέργειας, η αξιοποίηση των υδάτων των ορυχείων για αρδεύσεις μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμους πόρους για την περιοχή.
- 11) Την μετατόπιση και μετεγκατάσταση, όπου είναι τεχνικά εφικτό, των δικτύων υψηλής τάσης όταν αυτά είναι εγκατεστημένα κοντά σε κατοικημένες περιοχές.
- 12) Την εκπόνηση ενός γενναίου προγράμματος διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στον Νομό με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και στόχους.
- 13) Την επέκταση του υφιστάμενου δικτύου τηλεθέρμανσης και στον εξωαστικό χώρο, πάγιο αίτημα των κατοίκων και των ΟΤΑ.

4. Επίσκεψη στην Πάρνηθα και στο Δάσος Τατοΐου

Στις 3 Απριλίου 2008 η Επιτροπή Περιβάλλοντος επισκέφθηκε τον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας και το Δάσος Τατοΐου έπειτα από πρόταση του βουλευτή και μέλους της Επιτροπής κ. Νίκου Καντερέ. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η διαπίστωση των προβλημάτων στα τμήματα του Δρυμού που κάηκαν στις πυρκαγιές του Ιουνίου 2007, η ενημέρωση για τα έργα αποκατάστασης καθώς και για τα μέτρα πυροπροστασίας ενόψει της αντιπυρικής περιόδου. Στην επίσκεψη συμμετείχαν οι βουλευτές Κυριάκος Μητσοτάκης, Νίκος Καντερές, Γιώργος Κοντογιάννης, Μιχάλης Γιαννάκης, Βασίλης Οικονόμου και Δημήτρης Λιτζέρης.

Οι βουλευτές επισκέφθηκαν τη Ζώνη Απολύτου Προστασίας του Εθνικού Δρυμού και τις θέσεις Ξενία, Αγία Τριάδα και Μετόχι του ορεινού όγκου της Πάρνηθας και περιηγήθηκαν στο δάσος του Τατοΐου. Εκεί ενημερώθηκαν από τον Γ. Γραμματέα του ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Ευάγγελο Μπαλάτ, τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης Πάρνηθας κ. Δημήτρη Σπαθή, τον Δασάρχη Πάρνηθας κ. Γιάννη Ζιάζιαρη, τον διευθυντή αναδασώσεων της Περιφέρειας Αττικής κ. Βασίλη Γεωμελά, Δημάρχους της περιοχής και εκπροσώπους της Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής για τις δράσεις και τα έργα που πραγματοποιούνται για την προστασία και αποκατάσταση των δασικών περιοχών του βουνού.

Η επίσκεψη εντάσσεται στο γενικότερο ενδιαφέρον της Επιτροπής για την δασική πολιτική της χώρας, ένα ζήτημα που συζητήθηκε μετέπειτα σε τρεις συνεδριάσεις της. Τα γενικά συμπεράσματα για την Πάρνηθα και το Τατόι κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο που πραγματοποιήθηκε η επίσκεψη, μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα:

- Η καταστροφή που συντελέστηκε τον Ιούνιο του 2007 πιθανώς να αλλάξει για πάντα την φυσιογνωμία του τμήματος της Πάρνηθας στο οποίο εκδηλώθηκε η πυρκαγιά καθώς κάηκαν περί τα 40.000 στρέμματα δάσους. Κοινή όμως υπήρξε η διαπίστωση ότι υπάρχει η βούληση να αποκατασταθεί το δασικό τοπίο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ένα έργο ομολογουμένως δύσκολο και πολύ μεγάλο σε έκταση που τα αποτελέσματά του θα φανούν ολοκληρωμένα σε βάθος χρόνου.
- Το Προεδρικό Διάταγμα 336/24-7-2007 του ΥΠΕΧΩΔΕ με το οποίο αυξήθηκε η έκταση των ζωνών προστασίας του Εθνικού Δρυμού της Πάρνηθας είναι μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία για την περαιτέρω προστασία της περιοχής.
- Κοινή υπήρξε επίσης η διαπίστωση ότι τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα που απαιτούνταν πραγματοποιήθηκαν με εξαιρετικά γρήγορους ρυθμούς και εκ των πραγμάτων φάνηκε ότι τελικά απέδωσαν ικανοποιητικά αποτελέσματα κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου.

- Όσον αφορά την τεχνητή αναδάσωση, σύμφωνα με τα στοιχεία των αρμοδίων υπηρεσιών, έχουν φυτευτεί περίπου 60.000 δενδρύλλια ενώ σε βάθος χρόνου θα προστεθούν ακόμα περίπου 485.000 που συνολικά αποτελούν το 1/5 όσων κάηκαν. Τα υπόλοιπα θα αποκατασταθούν με φυσική αναδάσωση και όπως φαίνεται οι αναδασώσεις αρχίζουν να πετυχαίνουν τον στόχο τους.
- Ιδιαίτερη σημασία είναι ανάγκη να δοθεί στην πρόληψη και την πυροπροστασία τόσο στην Πάρνηθα όσο και στα 47.000 στρέμματα δάσους στο Τατόι ενόψει της αντιπυρικής περιόδου. Η πλευρά της Πάρνηθας προς την Αθήνα είναι ανάγκη να προστατευθεί με κάθε μέσο τα επόμενα χρόνια. Είναι ένα ζήτημα ευρύτερο, το οποίο αφορά συνολικά την δασική πολιτική της χώρας, αλλά ειδικά για τα περιστατικά δάση της Αττικής όπως είναι η Πάρνηθα είναι ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα. Το μεγάλο στοίχημα είναι να μην επαναληφθεί ανάλογη καταστροφή και να χαθούν οι τελευταίοι πνεύμονες πρασίνου που είναι ζωτικής σημασίας για το λεκανοπέδιο.

5. Επίσκεψη στο νομό Έβρου

Στις 14 Απριλίου 2008 η Επιτροπή Περιβάλλοντος επισκέφθηκε το νομό Έβρου έπειτα από πρόταση του βουλευτή Έβρου και μέλους της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Σταύρου Κελέτση. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η επιτόπια διαπίστωση των περιβαλλοντικών προκλήσεων του νομού με κύριο βάρος την αποτελεσματική προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων του Δέλτα του Έβρου και του Δάσους της Δαδιάς. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε από κλιμάκιο βουλευτών αποτελούμενο από τους Κυριάκο Μητσοτάκη, Γιώργο Αναγνωστόπουλο, Μιχαήλ Γιαννάκη, Νικόλαο Καντερέ, Γεώργιο Κασαπίδη, Κωνσταντίνο Τσιάρα, Χρήστο Βερελή, Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο, Ιωάννη Ζιώγα, Θεόδωρο Δρίτσα, Ελευθέριο Αυγενάκη, Μάξιμο Χαρακόπουλο, Σταύρο Κελέτση, Κυριάκο Γεροντόπουλο, Αλέξανδρο Δερμεντζόπουλο και Γεώργιο Ντόλιο.

Οι βουλευτές επισκέφθηκαν τα Εθνικά Πάρκα του Δέλτα του Έβρου και της Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου και ενημερώθηκαν από τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Έβρου κ. Νικόλαο Κωτούλα, τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς κ. Θανάση Μπόγλου, τον υπεύθυνο του Γραφείου

Περιβάλλοντος της Νομαρχίας κ. Ανδρέα Αθανασιάδη, από τους Δημάρχους Αλεξανδρούπολης κ. Γεώργιο Αλεξανδρή, Τραϊανούπολης κ. Δημήτρη Χρυσανίδη, Φερών κ. Γεώργιο Ούστογλου και Σουφλίου κα Αθανασία Κακαλή καθώς και από τα στελέχη του κλιμακίου του WWF Ελλάς στην περιοχή κ. κ. Γιώργο Κατσαδωράκη και Γιάννη Μαρίνο.

Το κλιμάκιο των βουλευτών ενημερώθηκε επίσης από το Νομάρχη Έβρου κ. Νικόλαο Ζαμπουνίδη και νομαρχιακούς συμβούλους κατά την διάρκεια έκτακτης ειδικής συνεδρίασης του διευρυμένου νομαρχιακού συμβουλίου με θέμα ημερήσιας διάταξης το περιβάλλον στην οποία συμμετείχαν Δήμαρχοι, εκπρόσωποι περιβαλλοντικών οργανώσεων, τοπικών υπηρεσιών και φορέων καθώς και ομάδων πολιτών του νομού.

Η Επιτροπή επεξεργάστηκε το υπόμνημα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Έβρου για τα περιβαλλοντικά ζητήματα που απασχολούν το νομό, τους ενημερωτικούς φακέλους των Φορέων Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων του Δέλτα του Έβρου και Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου και τα υπομνήματα του WWF Ελλάς για τις οικολογικές προκλήσεις του νομού και τα υπομνήματα του Δήμου Φερών, της «Οικολογικής Εταιρείας Έβρου», της «Διανομαρχιακής Επιτροπής Έβρου-Ροδόπης κατά της εξόρυξης χρυσού», της «Πρωτοβουλίας Πολιτών ενάντια στον αγωγό πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης» και του «Κυνηγητικού Συλλόγου Αλεξανδρούπολης».

Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις της Επιτροπής όπως εξήχθησαν από όλα τα παραπάνω, κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, μπορούν να συνομίστουν στα εξής:

- Ο Νομός Έβρου δεν αντιμετωπίζει σήμερα κάποιο εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα που να συνιστά ευθεία απειλή για την οικολογική ισορροπία και τη βιώσιμη ανάπτυξη του. Διαπιστώνονται όμως εξαιρετικά σημαντικές περιβαλλοντικές προκλήσεις οι οποίες εάν αντιμετωπιστούν συντεταγμένα και με στοχευμένες πολιτικές, θα διατηρηθεί η οικολογική φυσιογνωμία του και θα δημιουργηθεί μια παρακαταθήκη για το μέλλον της περιοχής καθώς τα σπάνιας αξίας και μοναδικής ομορφιάς οικοσυστήματα αποτελούν και το συγκριτικό πλεονέκτημά της.

- Ο Έβρος αποτελεί μια από τις χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις στον Ελλαδικό χώρο όπου το αναπτυξιακό μέλλον της ευρύτερης περιοχής συνδέεται άμεσα με την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος. Το κρίσιμο στοίχημα για τον Έβρο είναι να συνδυαστεί από την μία πλευρά, η προστασία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων όπως του Δέλτα του Έβρου και του Δάσους της Δαδιάς και από την άλλη, να πραγματοποιηθούν επενδύσεις όπως ο αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολης που θα αλλάξουν το αναπτυξιακό προφίλ ολόκληρου του νομού χωρίς όμως να πλήξουν τον οικολογικό του πλούτο. Η επίτευξη αυτής της ισορροπίας αποτελεί κρίσιμο ζητούμενο τόσο για την Πολιτεία όσο και για την τοπική κοινωνία.
- **Το Δέλτα του Έβρου**

Το εκτεταμένο Δέλτα που σχηματίζει ο Έβρος, ο μεγαλύτερος ποταμός της Βαλκανικής, είναι συνολικής έκτασης 188 km². Η χλωρίδα του περιλαμβάνει περί τα 350 φυτικά είδη ενώ χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη ποικιλία σε βιότοπους που φιλοξενούν μια ιδιαίτερα πλούσια και σπάνια орnιθοπανίδα που αποτελείται από 316 είδη πουλιών. Το Δέλτα του Έβρου είναι επίσης σημαντικό διεθνώς κυρίως για τον αριθμό των αναπαραγόμενων υδρόβιων πουλιών (περισσότερα από 145 είδη), ενώ εκεί απαντώνται 28 είδη αμφίβιων και ερπετών, 46 είδη ψαριών και 40 είδη θηλαστικών, αριθμοί υψηλότεροι για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα ενώ έχει επίσης μεγάλη σημασία για τα μεταναστευτικά και διαχειμαζόμενα υδρόβια πουλιά. Το Δέλτα του Έβρου έχει χαρακτηριστεί Εθνικό Πάρκο και προστατεύεται τόσο από την διεθνή όσο και την εθνική νομοθεσία καθώς έχει ενταχθεί στην συνθήκη Ramsar, το δίκτυο Natura 2000 και σήμερα ισχύει η ΚΥΑ 4110/29-1-2007. Το 2006 συνεστήθη ο Φορέας Διαχείρισης ο οποίος λειτουργεί μέχρι σήμερα. Το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας και διαχείρισης του Δέλτα κρίνεται επαρκές, όσον αφορά όμως την αποτελεσματική πρακτική εφαρμογή του είναι ανάγκη να τονιστούν τρία κεντρικά ζητήματα που, μεταξύ άλλων, τέθηκαν υπόψιν της Επιτροπής:

1. Μέσα στο Δέλτα του Έβρου ασκείται εδώ και πολλά χρόνια ήπιας μορφής οικονομική δραστηριότητα από κτηνοτρόφους, αγρότες και αλιείς της περιοχής η οποία εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την καθημερινή διαβίωση

εκατοντάδων οικογενειών. Το θεσμικό πλαίσιο επιβάλλει περιορισμούς και απαγορεύσεις για τους κατοίκους οι οποίοι ζητούν την αναθεώρησή του. Σε μια εθνικά ευαίσθητη και στρατηγικής σημασίας περιοχή για την χώρα μας, η αδιάλειπτη και διαχρονική παρουσία ελλήνων πολιτών έχει αποδειχτεί ότι διασφαλίζει ακόμα περισσότερο τα εθνικά μας συμφέροντα ενώ, σύμφωνα με τους επιστήμονες, η οικολογική ισορροπία δεν διαταράσσεται από την δραστηριότητά τους, αρκεί να πραγματοποιείται ελεγχόμενα και υπό προϋποθέσεις. Είναι μια κρίσιμη ισορροπία που πρέπει να τηρηθεί και είναι ανάγκη να βρεθεί η χρυσή τομή ώστε να λειτουργήσει πρακτικά το θεσμικό πλαίσιο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

2. Για την επίτευξη ισόρροπης ανθρώπινης παρουσίας και δραστηριότητας στην έκταση του Δέλτα, είναι ανάγκη να εντατικοποιηθούν τα μέτρα επιτήρησης του Εθνικού Πάρκου. Η λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης είναι πολύ σημαντικό βήμα, είναι όμως ανάγκη να στελεχωθεί και να χρηματοδοτηθεί επαρκώς προκειμένου να εκπληρώσει το έργο του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το ζήτημα της ενίσχυσης των Φορέων Διαχείρισης είναι συνολικό και απασχολεί και άλλες προστατευόμενες περιοχές σε ολόκληρη τη χώρα αλλά λόγω των ειδικών συνθηκών στο νομό Έβρου είναι ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα. Σε επιχειρησιακό επίπεδο υπάρχει ανάγκη καλύτερου συντονισμού των συναρμόδιων φορέων και υπηρεσιών προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά η λαθροθηρία, η λαθρομετανάστευση, η αυθαίρετη δόμηση, η υπεραλίευση και άλλες έκνομες δραστηριότητες που συχνά λαμβάνουν χώρα στο Δέλτα.
3. Τέλος, η διαχείριση των υδάτων του ποταμού και κυρίως η αποτροπή των πλημμυρών αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα που δεν αφορά μόνο το Δέλτα αλλά το μεγαλύτερο μέρος του νομού. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Νομαρχίας κάθε χρόνο πλημμυρίζουν περί τα 300-400 χιλιάδες στρέμματα γεγονός που προκαλεί οικολογική και οικονομική καταστροφή, ενώ εκτιμάται ότι δαπανώνται περίπου 40 εκατ. Ευρώ ετησίως για αποζημιώσεις και έργα αποτροπής (π.χ. αναχώματα) των πλημμυρών. Πρόκειται για ένα σύνθετο πρόβλημα που άπτεται της διαχείρισης διασυνοριακών υδάτων και το οποίο για να αντιμετωπιστεί χρειάζεται λειτουργική και βιώσιμη τριμερής

διακρατική συμφωνία η οποία θα μπορούσε να στηριχθεί σε μια ολοκληρωμένη υδρολογική μελέτη.

- **Το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου**

Τα 428.000 στρέμματα του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου συμβάλουν ουσιαστικά στην υψηλή βιοποικιλότητα της περιοχής του Έβρου, στην οποία συμπεριλαμβάνονται σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Φιλοξενεί σημαντικούς πληθυσμούς ημερόβιων αρπακτικών πουλιών, γεγονός που το αναδεικνύει σε περιοχή εξαιρετικής οικολογικής σημασίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ενώ το εκτεταμένο πευκοδάσος δημιουργεί ιδανικές συνθήκες για την διαβίωση των αρπακτικών πουλιών. Επιπλέον η Δαδιά αποτελεί μια από τις ελάχιστες περιοχές της Ευρώπης όπου συνυπάρχουν τα τρία από τα τέσσερα ευρωπαϊκά είδη γυπών (Μαυρόγυπας, Όρνιο και Ασπροπάρης). Ο πληθυσμός του Μαυρόγυπα που υπάρχει στην περιοχή είναι ο τελευταίος της Βαλκανικής ενώ άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του Πάρκου είναι το μωσαϊκό βιοτόπων και η χαμηλής έντασης εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Το Δάσος της Δαδιάς αποτελεί προστατευόμενη περιοχή από το 1980 και περιλαμβάνεται στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000. Με την ΚΥΑ 35633/911 13-10-2006 ανακηρύχθηκε Εθνικό Πάρκο και ορίστηκαν οι ζώνες προστασίας και διαχείρισής του. Περιλαμβάνει μια ζώνη Α «προστασίας της φύσης», με έκταση 78.000 στρέμματα, και μια «περιφερειακή ζώνη» Β 350.000 στρεμμάτων. Έχει συσταθεί ο Φορέας Διαχείρισης του Πάρκου ο οποίος προορίζεται να επιτελέσει σημαντικό ρόλο στον συντονισμό των δράσεων διαχείρισης στην περιοχή αφού το διοικητικό του συμβούλιο απαρτίζεται από εκπροσώπους των περισσότερων αρμόδιων φορέων. Είναι ανάγκη να αναφερθεί ότι για πολλά χρόνια η περιβαλλοντική οργάνωση WWF- Hellas χρηματοδότησε, οργάνωσε και υλοποίησε ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα για την δημιουργία του οικοτουριστικού συστήματος της Δαδιάς όπως ουσιαστικά έχει διαμορφωθεί στη σημερινή του μορφή και το οποίο δεν αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα και άμεσους κινδύνους. Είναι ανάγκη όμως να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις για το μέλλον ώστε τα οφέλη τόσο για την τοπική οικονομία όσο και για το φυσικό περιβάλλον του νομού να είναι όσο το δυνατόν

περισσότερα. Συγκριτικά με το Δέλτα, το Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση ενώ εξαιτίας και αυτού του γεγονότος, συγκεντρώνει κάθε χρόνο έναν σημαντικό αριθμό επισκεπτών. Τα κεντρικά ζητήματα που τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής για την βελτίωση της διαχείρισης του Δάσους της Δαδιάς μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

1. Η ενίσχυση του Φορέα Διαχείρισης σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και η μεγαλύτερη χρηματοδότησή του είναι απαραίτητα για την υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης των πολιτών, την αποτελεσματική διαχείριση του Πάρκου και την πραγματοποίηση έργων πυροπροστασίας όπως και για την αντιμετώπιση έκνομων ενεργειών όπως η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων που αποτελούν απειλή για τα αρπακτικά πουλιά όχι μόνο του Πάρκου αλλά και της ευρύτερης περιοχής.
2. Το ζήτημα της συναρμοδιότητας ενώ από τη μία πλευρά συμβάλλει στην συγκέντρωση όλων των διαθέσιμων δυνάμεων στην περιοχή, από την άλλη, δημιουργεί συνακόλουθα προβλήματα συντονισμού μεταξύ οκτώ διαφορετικών φορέων (Φορέας Διαχείρισης, Δασαρχείο, Δήμοι, Νομαρχία, Περιφέρεια) που ουσιαστικά μοιράζονται την ευθύνη για τη διαχείριση σημαντικών και πολυποίκιλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

- **Ο Αγωγός Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη**

Η διέλευση του αγωγού πετρελαίου Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολη θα καταστήσει το νομό Έβρου ένα ενεργειακό σταυροδρόμι γεγονός που θα συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και την στρατηγική αναβάθμιση της περιοχής. Κατά την διάρκεια της επίσκεψης της Επιτροπής, κατέστη σαφές ότι η τοπική κοινωνία έχει συνειδητοποιήσει την εθνική σημασία του έργου και ότι υπάρχει θετική ανταπόκριση στην κατασκευή του. Από εκεί και πέρα τέθηκαν δύο κεντρικά περιβαλλοντικά ζητήματα που απασχολούν το νομό και αφορούν αφενός την ακριβή χωροθέτηση του αγωγού και των παράπλευρων δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν στο έδαφος καθώς και αφετέρου την διέλευση των τάνκερ από τον θαλάσσιο χώρο. Η εκτενής ενημέρωση των πολιτών και η παροχή εγγυήσεων ότι το έργο θα κατασκευαστεί τηρώντας τους περιβαλλοντικούς όρους και αξιοποιώντας τις βέλτιστες

περιβαλλοντικές πρακτικές, αποτελεί δέσμευση της κυβέρνησης και η Επιτροπή μετέφερε ακριβώς αυτήν την εκπεφρασμένη βούληση προς του πολίτες και τους τοπικούς φορείς.

- **Τα Μεταλλεία Εξόρυξης Χρυσού**

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης διαπιστώθηκε ότι η αντίθεση της τοπικής κοινωνίας στο ενδεχόμενο δημιουργίας μεταλλείων χρυσού στην περιοχή είναι καθολική. Η χρήση κυανίου κατά την διαδικασία εξόρυξης, ο κίνδυνος ατυχήματος και η πιθανότητα μόλυνσης του εδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα με το επικίνδυνο υλικό, είναι οι σημαντικότεροι λόγοι που υπαγορεύουν αυτήν την αντίθεση. Λόγω του κινδύνου για το φυσικό περιβάλλον αλλά και την υγεία των κατοίκων, η τοπική κοινωνία έθεσε υπόψη της Επιτροπής μια σειρά από προτάσεις για άμεσες πρωτοβουλίες που μπορούν να ληφθούν προκειμένου να τεθεί οριστικά τέλος στην πιθανότητα να δημιουργηθούν μεταλλεία χρυσού στην περιοχή.

Στην προσπάθεια να συμβάλει με συγκεκριμένες προτάσεις στην διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και στην βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, η Επιτροπή εστιάζει μεταξύ άλλων το ενδιαφέρον της στα εξής σημεία:

1. Την διερεύνηση της δυνατότητας να συνεχιστεί υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις η ανθρώπινη παρουσία και η ήπια οικονομική δραστηριότητα στην έκταση του Δέλτα του Έβρου.
2. Την ανάγκη ενίσχυσης των Φορέων Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων του Δέλτα και της Δαδιάς με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές ώστε να εξασφαλιστεί και η πρακτική εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου.
3. Την διερεύνηση της δυνατότητας ενίσχυσης και επέκτασης του δικτύου τηλεθέρμανσης στην ευρύτερη περιοχή του Σουφλίου.
4. Την επίτευξη καλύτερου συντονισμού μεταξύ των συναρμόδιων φορέων και υπηρεσιών που εμπλέκονται στις διαδικασίες διαχείρισης, ανάδειξης και προστασίας των ευαίσθητων οικοσυστημάτων της περιοχής.

5. Την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας και την εντατικοποίηση της διαβούλευσης σχετικά με την εκπεφρασμένη βούληση της Πολιτείας να κατασκευαστεί ο αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολη με τις βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές και τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.
6. Την αποσαφήνιση των προθέσεων της Πολιτείας σχετικά με το ενδεχόμενο δημιουργίας μεταλλείων εξόρυξης χρυσού στην περιοχή καθώς και την πλήρη ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας σχετικά με το θέμα.

6. Επίσκεψη στο Ποικίλο Όρος

Στο πλαίσιο της συζήτησης που πραγματοποιήθηκε για την προστασία και ανάπλαση των περιαστικών δασών της Αττικής, η Επιτροπή Περιβάλλοντος επισκέφθηκε το Ποικίλο Όρος. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουνίου 2008, Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, και διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του αρμόδιου Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κώστα Κιλτίδη.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε από Δημάρχους της Δυτικής Αθήνας καθώς και υπηρεσιακούς παράγοντες για τις εργασίες αναδάσωσης και ανάπλασης του Ποικίλου Όρους καθώς και για τα προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ένα από τους τελευταίους πνεύμονες πρασίνου και ελεύθερους χώρους της Αττικής. Κοινή διαπίστωση υπήρξε η ανάγκη να δοθεί ακόμα μεγαλύτερη σημασία στην αποκατάσταση του βουνού, στην αντιμετώπιση των διεκδικήσεων και στο ξεκαθάρισμα πολλών ανοικτών ζητημάτων που αφορούν το ιδιοκτησιακό του καθεστώ. Το Ποικίλο μαζί με το Όρος Αιγάλεω μπορεί και πρέπει να γίνει ένας σημαντικός πνεύμονας πρασίνου που θα δώσει ανάσα ζωής στη Δυτική Αθήνα αλλά και συνολικά στο λεκανοπέδιο. Γι' αυτό και η Επιτροπή επικρότησε την πρωτοβουλία που ανακοίνωσε ότι θα αναλάβει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης να κηρυχθεί το Ποικίλο Όρος εθνικός δρυμός.

Τέλος, η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2008, έκανε δεκτή, με ευρύτατη πλειοψηφία, την Εισήγηση του Προέδρου της κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, η οποία αποτελεί την Έκθεσή της. Διαφωνία εξέφρασαν οι Βουλευτές - Μέλη της Επιτροπής, που ανήκουν στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Ο Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ – ΚΩΝΣΤΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΑΡΗΣ) ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΒΑΪΤΣΗΣ (ΒΑΗΣ) ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ